

Zavezniki vztrajajo dalje

Ostali so na svojih postojankah v Flandriji tudi brez belgijske vojske — Belgijska vlada, ki se je zatekla v Pariz, je kralja odstavila — Kralj Leopold III. nemški ujetnik — Napovedovanje novih krvavih spopadov

PO KAPITULACIJI BELGIJSKE VOJSKE, KI JE NA KRALJEV POZIV ODLOŽILA OROŽJE, JE BILA NEMŠKIM ČETAM ODPRTA POT V SMERI PROTI DUNKERQUEU. ANGLEŠKE IN FRANCOŠKE ČETE SO NAGLO ZAVZELE TUDI NA TEM DELU FRONTE POSTOJANKE IN SE POSTAVILE V BRAN. BOJI SE BIJEJO SEDAJ DALJE TUDI BREZ BELGIJCEV. NEMCI PRIČAKUJEJO, DA BO TA ARMADA V KRATKEM LIKVIDIRANA IN NAPOVEDUJEJO NADALJEVANJE OFENZIVNIH OPERACIJ NA DRUGIH BOJIŠČIH. ZDI SE DA ŽE PRIPRAVLJAJO NOV SILOVIT SUNEK V SMERI PROTI PARIZU. Z ZAVEZNIŠKE STRANI IZJAVLJAJO, DA PRIPRAVLJA GENERAL WEYGAND PROTIOFENZIVO, KI NAJ BI REŠILA ANGLEŠKE IN FRANCOŠKE ČETE V FLANDRIJI. BELGIJSKA VLADA JE KRALJA ODSAVILA IN RAZGLASILA IZ PARIZA NADALJEVANJE VOJNE PROTI NEMČIJI.

Vlada odstavila kralja

PARIZ, 29. maja. Havas. Ministri predstojnik Belgije Pierlot je imel sinoči po radiu govor, v katerem je izjavil, da je kralj Leopold sklenil z Nemci kapitulacijo na svojo roko, brez vednosti vlade in parlamenta in zato njegov akt ni veljaven. Odgovornost za to dejanje ne pada niti na vlado, niti na vojsko niti na

belgijski narod. Kralj se je s tem ločil od svojega naroda, zato ni več vladar in vsi častniki ter uradniki so odvezani prispege, ki so mu jo dali. Vlada se ni vdeala in se ne bo, ostala bo zvesta zaveznikom in organizirala v Franciji novo belgijsko vojsko. Vsi Belgijci v zaveznikih državah bodo pozvani pod orožje.

Govor Duffa Cooperja

LONDON, 29. maj. Reuter. Informacijski minister Duff Cooper je imel sinoči po radiu govor, v katerem je uvodoma izrazil zaupanje v brezpogojno zmago zavezniškega orožja, čeprav si ni treba prikrivati resnosti položaja, ki je nastal zaradi sedanjega poraza. Vsi se sprašujejo, kako je moglo do tega priti. V naši zgodovini smo doživeli veliko porazov, a zavedamo se, koliko teh porazov se je naknadno spremenilo v zmage. Tudi ta poraz je le predigra za končno zmago. Belgijski vojak se je junaško boril, a je tudi grozno trpel. Ni mogel vzdržati ogromne premoči sovražnika. Toda na-

še čete se borijo naprej nezlomljenega srca. Čim večja je nevarnost, tem trdo- vratnejši je odpor. Duff Cooper je nadalje govoril o premoči zaveznikov na morju, pa tudi že v zraku, dočim zavezniki vojak kar gori od želje, da bina bojnem polju srečal že enkrat tudi nemškega vojaka. Končno je govoril minister o nemški propagandi, ki skuša zasejati med angleški in francoski narod razdor in meče med narod krilatice, češ, Francozi so nas zvalili v past, kar pa je brezuspšno, ker edinstvo med obema narodoma še nikoli ni bilo tako veliko, kakor danes.

Odmev kapitulacije v Angliji

LONDON, 29. maja. Reuter. Vtis, ki ga je na povprečnega Angleža napravila nenadna predaja belgijskega kralja, je bil ta, da se je odločnost le še povečala. Povprečen Anglež si ne prikriva poraza, nasprotno, pripravljen je z njim računati ter se še bolj pripraviti. Izrazi, ki jih je bilo včeraj in davi opažati na licih Angležev, so izdajali jezo, zaskrbljenost in odločnost. Jeza je veljala sovražniku, za skrbjenost svojcem v Flandriji, odločnost pa delu in naporu, ki ga je Anglež bolj kot kdaj prej pripravljen opraviti in prenesti za končno zmago. Na račun belgijskega kralja pada zelo malo sodb, ker povprečen Anglež želi zvedeti za vzroke, ki so dovedli belgijskega kralja do

tega usodnega koraka. Današnji »Daily Herald« najbolj podaja to razpoloženje, ko piše, da bi bila izguba časa izrekanje sodbe o tem in je treba počakati, da se s potekom časa razjasni tajnost okoli tega. Edino, kar naravnost imperativno moramo, je da borbo z nezmanjšano silo nadaljujemo. Tolažiti nas mora zlasti dejstvo, da se v Franciji že ustanavlja druga belgijska armada, kakor l. 1914, ko je združena s francosko in angleško, odkorakala na bojno polje h končni zmagi. Navdaja pa nas vse s ponosom brezmejno junaštvo naših čet v Flandriji, ki se žrtvujejo, da omogočijo Francozom utrditev ob Sommi.

Srditi napadi in protinapadi

Nemci poročajo o obkrožitvi zaveznikih čet v Flandriji — Angleži in Francozi poročajo, da še drže Dunkerque — Spopadi tudi na jugu nemškega klina

NEMŠKO VOJNO POROČILO

BERLIN, 29. maja. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Pod uničujočim učinkom nemškega orožja je sklenil belgijski kralj končati nadaljnje nesmiselno upiranje in je zaprosil za premirje. Sprejel je brezpogojno nemško zahtevo po kapitulaciji. Belgijska vlada je zaradi tega včeraj odločila orožje in prenehala obstajati. Mi se ob tej uri spominjamo naših hrabrih vojakov, ki so z brezprimernim junaštvom pregazili sovražne utrdbe in izsilili kapitulacijo belgijske vojske. Naše čete nadaljujejo boj proti ostankom angleških in francoskih čet v Flandriji in Artoisu dalje in so te čete popolnoma obkolile.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 29. maja. Reuter. Angleške in francoske čete v Flandriji boj vkljub

izgubi belgijske armade nadaljujejo. Nevarnost pa ostaja, da bi sovražnik zaveznikom ne pridri v bok ter jih tako odrezal od Dunkerquea, ki ga zavezniki čete davi še držijo. Tekom cele pretekle noči so Nemci neprestano z granatami in bombami obsipavali zlasti angleški ekspedicijski zbor, ki je hladnokrvno napadel in se nato v redu umaknil. Njihova požrtovalnost vzbuja občudovanje sveta zlasti, pa Francozov, ki jim angleško žrtvovanje omogoča, da mrzlično utrjujejo položaje ob Sommi.

LONDON, 29. maja. Reuter. Letalsko ministrstvo je objavilo, da je angleško letalstvo noč in dan na delu, s katerim slabi zlasti nemške dovoze in komunikacije v zaledju. Tako so v ponedeljek ponoči angleški težki bombniki bombardirali mesta Duisburg, Dortmund, Bremen,

Francoski komentariji

PARIZ, 29. maja. Havas. V francoskih krogih izražajo začudenje h koraku belgijskega kralja, ko položaj zaveznikih čet v Flandriji nikakor ni bil brezupen, čeprav težak in bi se bila ta fronta dala še dalje držati. Še v nedeljo so belgijske čete s podporo angleških tankov, letal in pehote zavrnile nemški napad, prav tako

pa so še v ponedeljek dobro držale. Najhujše pa je to, da je belgijski kralj to storil na svojo roko in zaveznikov o tem sklopih ni obvestil, s čimer je nenadoma razkril njihov bok, francoske in angleške čete pa izročili bočnemu ognju in nevarnosti, da bodo odrezane od morja.

Ob spomeniku kralja Alberta

PARIZ, 29. maja. Havas. Sinoči pozno v noč so se zbrale na ulicah velike množice manifestantov in defilirale mimo spomenika pok. belgijskega kralja Alberta na Place de la Concorde. Spomenik je ves zasut s cvetjem in vencji, ki so jih položili v počastitev hrabrega kralja iz svetovne vojne razni odličniki in predstavniki oblasti. Člani belgijske vlade in parlamenta, ki so zbrani v Parizu, so

se poklonili pred spomenikom velikega vladarja.

PARIZ, 29. maja. Havas. Ob sinočnih manifestacijah za zaveznike in pokojnega belgijskega kralja Alberta so Belgijci, ki bivajo v Parizu, izrazili svojo popolno solidarnost s sklepi vlade. Predstavniki vseh belgijskih organizacij so imeli sejo, na kateri so soglasno sklenili sprejeti manifest solidarnosti z zavezniki, ki so ga sestavili belgijski novinarji.

Odločnost v Južni Afriki

LONDON, 29. maja. Reuter. Kljub kapitulaciji belgijskega kralja se kažejo povsod znaki, da morala zaveznikov zaradi tega ni padla. Anglija kakor Francija ostajata tudi nadalje sklenjeni v čvrsti odločitvi, da nadaljujeta vojno do končne zmage. Predsednik južnoafriške unije, general Smuts, je izjavil naslednje: »Zmagali bomo, zato je pa treba boriti se z vsemi razpoložljivimi silami. Zavezniki bodo nadaljevali vojno, mi pa bomo s svoje strani vnesli vso hrabrost in odločnost. Na kraju svojega govora je pozval Smuts vse dežele južnoafriške unije, da dajo iz sebe vse, kar morejo storiti za materno zemljo, Anglijo.

na kraju svojega govora je pozval Smuts vse dežele južnoafriške unije, da dajo iz sebe vse, kar morejo storiti za materno zemljo, Anglijo.

CAPETOWEN, 29. maja. Reuter. Ministrski predsednik general Smuts je sinoči govoril preko radija ter rekel, da naj Nemci sedaj le imajo v oblasti orožje, toda s tem še nikakor niso dobili vojne. Vojna se je s tem šele prav pričela. Zavezniki bodo znale zaustaviti ambicijo za vladati svetu.

Italija o vzrokih kapitulacije

RIM, 29. maja. Agenzia Stefani. Odločitev belgijskega kralja o kapitulaciji smatrajo v italijanskih krogih kot razumljivo in opravičljivo. Ko je namreč Leopold III sprevidel, da je belgijska armada v teku 18 dni izgubila 250.000 mož, torej eno četrtno moškega prebivalstva Belgije, spo-

sobnega za vojno službo, da je angleška mornarica za čuda malo posegala v boj, da so nemške čete pri Ypresu stale že ob francoski meji in da je le še par četvrtin kilometrov belgijskih tal nezasedenih in uvidel, da bi vsak nadaljnji odpor položaj belgijskega naroda nevarno poslabšal, je poslal pooblaščenca v Hitlerjev glavni stan ter zaprosil za premirje. Odgovorjeno mu je bilo, da je premirje izključeno in da je mogoča le brezpogojna predaja. Pač pa je belgijskemu kralju na razpolago grad za bivanje, kjer koli bi to želel. Ob 2. uri včeraj dopoldne je kralj Leopold v spremstvu po enega nemškega in belgijskega generala zapustil belgijski glavni stan ter se podal v ujetništvo.

ni francoskih in angleških čet, najresneje poostri. Naše čete na severu so pripravljene da borbo nadaljujejo.

PARIZ, 29. maja. Havas. Zavezniki čete so držale zjutraj Dunkerque trdno v svojih rokah. Nemci so začeli z strašnim napadom ob reki Lys. Na Sommi so Francozi uspešno utrdili svoje položaje. Navzlic ostremu odporu sovražnika so da vi naše čete zopet zavzele kolodvor mesta Langaut. Ob Aisnei je položaj nespremenjen. Ob Meusei je močan francoski topniški ogenj odbil sovražni napad.

GENERAL DENAIN PADEL

PARIZ, 29. maja. Havas. V letalskem boju s sovražnikom je junaško umrl bivši letalski minister general Denain.

Tretja Rooseveltova poslanica Mussoliniju

Pred važno sejo italijanske vlade — Angleško-italijanska pogajanja niso uspela — Tudi ukinitve blokade ne bi več spremenila položaja

LONDON, 29. maja. United Press. V dobro informiranih londonskih krogih zatrjujejo, da bo prezident Zedinjenih držav Severne Amerike Roosevelt po vsej priliki poslal te dni Mussoliniju svojo tretjo poslanico s predlogom, naj uredi Italija svoje spore z zavezniki na miren način.

RIM, 29. maja. United Press. Kakor se je z merodajne strani izvedelo, bo v torek, dne 4. junija, pod Mussolinijevim predsedstvom važna seja italijanske vlade, na kateri bodo sprejeti odločilni sklepi o bodočem zadržanju Italije nasproti sedanji vojni. Pred vsem bodo razpravljali o obveznostih Italije z ozirom na italijansko-nemško vojaško zvezo. Dalje bo Mussolini podal poročilo o dosedanjih italijanskih vojaških pripravah na kopnem, na morju in v zraku.

WASHINGTON, 29. maja. Ass. Press.

Po informacijah, ki so prispele iz Rima, pogajanja med Anglijo in Italijo dejansko niso rodila nobenega uspeha. Izjava vodje delegacije Greena je bila namenjena samo javnosti, da se prikrije dejanski položaj, ki nikakor ni optimističen. Toda dejstvo je, da za časa njegovega bivanja v Rimu ni bil sklenjen noben sporazum in da se tudi pozneje položaj ni premaknil z mrtvega tira. Sklenitev sporazuma je sploh nemogoča brez rešitve neklih drugih vprašanih, ki bi morala biti rešena prej, a so dejansko nerešljiva.

RIM, 29. maja. Havas. Angleško veleposlaništvo je nasvetovalo angleškim državljanom v Italiji, naj čimprej odpotujejo. Od francoskih časniških poročevalcev je tu samo še zastopnik agencije Havas, angleški dopisniki so pa tudi že pripravili vse potrebno za odhod. Agitacija

za vstop Italije v vojno se nadaljuje. V Vatikanu so vedno bolj zaskrbljeni zaradi nadaljnjega razvoja. Vsi nevtralni diplomati so trdno prepričani, da je vstop Italije v vojno le še vprašanje nekoliko dni, ker se vse bolj jasno kaže, da blokada zaveznikov ni stvarni razlog za odločitev Italije. Tudi popolna ukinitve blokade ne bi mogla ničesar več spremeniti. Manifestacije za posamezne pokrajine, ki jih Italija zahteva, se vodijo po določenem programu z uradnega mesta. Tako je bil predvčerajšnji dan posvečen zahtevi po Nici, včerajšnji po Korziki, danes po današnji po Tuniziji. Italijanski listi niso niti z besedico omenili pogajanj z Anglijo in tudi niso objavili raznih verzij pogojev, pod katerimi bi bil mogoč sporazum med Italijo in zavezniki, ki so krožile po zavezniškem in nevtralnem tisku.

Tretje zasedanje vrhovnega sovjeta

MOSKVA, 29. maja. TASS. Sinoči je bilo v Kremlju otvorjeno tretje zasedanje vrhovnega sveta sovjetskih republik. Navzočni so bili vsi narodni predstavniki, člani diplomatskega zbora, znanosti in umetnosti. Prihod Stalina, Molotova, Vorosilova in drugih so pozdravili navzočni z velikim aplavzom. Sejo je otvoril predsednik vrhovnega sveta Ždanov. Vse točke dnevnega reda so bile soglasno sprejete. Narodni komisar za finance, Safranov, je predložil vrhovnemu svetu preračun dohodkov in izdatkov, ki znaša 25.326 milijonov rubljev.

Angleži o nemških žrtvah

LONDON, 29. maja. Reuter. Politični krogi izjavljajo, da je treba upoštevati, kakšne ogromne žrtve je stala Nemčija zasedba ozemlja dveh malih narodov, kakor sta holandski in belgijski, samo v tej kampanji so Nemci izgubili 2000 letal in mnogo tisoč pilotov. Kakšne žrtve bo stala Nemčija šele borba z dvema enakovrednima velesilama.

EVAKUACIJA DELOV ANGLIJE

LONDON, 29. maja. Reuter. Angleška vlada je odredila evakuacijo južnoangleških grofov Suffolk, Essex, Kent ter severnega dela Norfolk ter dela Londona.

IZJAVA WASHINGTONSKEGA POSLANIKA

WASHINGTON, 29. maja. Havas. Belgijski poslanik je izjavil, da je prejel od predsednika vlade Pierlota sporočilo o kapitulaciji kralja Leopolda, ki jo je vladar v nasprotju z ustavo podpisal. Belgijska vlada pa bo kljub vsemu nadaljevala z zavezniki do končne zmage.

ČESTITKE V RODEZIJU

LONDON, 29. maja. Reuter. Angleški letalski minister je brzojavno čestital severnorodezijskemu letalskemu ministru k otvoritvi vojne pilotske šole.

OGORČENJE V AMERIKI

PARIZ, 29. maja. Havas. Iz New Yorka poročajo, da je vest o bombardiranju ameriške bolniške ladje ob francoski obali izzvala v UAS ogorčenje. Komaj včeraj se je raznesla vest, da je dal vodja ameriške sanitetske kolone odstraniti razstreh znake Rdečega križa zaradi sovražnih napadov.

ANGLESKA KRALJICA PRI RANJENCIH
LONDON, 29. maja. Reuter. Kraljica Elizabeta je včeraj v južni Angliji obiskala prve ranjence iz Flandrije.

PROTI TUJCEM V AMERIKI

WASHINGTON, 29. maja. DNB. Priстойni senatni odbor je sprejel zakonski predlog, po katerem bodo napravljeni prstni odtisi vseh v Zedinjenih državah Severne Amerike živajočih tujcev. Število tujih državljanov cenijo v Zedinjenih državah na 3 in pol milijona.

KAUNAS, 29. maja. Reuter. Semkai je nenadoma dospel pomočnik komisarja sovjetske vojske. Ruski general je dospel v posebni misiji, o kateri se podrobnosti ne poročajo. Iz Kaunasa bo potoval v Rigo in Tallin.

LONDON, 29. maja. Reuter. Iz balkanskih prestolnic prihajajo vesti o vedno večjem zbiranju ruskih čet na južnih mejah Sovjetske unije in o mrzličnih utrjevalnih delih hvzdolž vse meje. V balkanskih lukah in na Donavi je vedno več sovjetskih ladij.

Ljubljanski velesejem odgođen

LJUBLJANA, 29. maja. Uprava Ljubljanske velesejma je sklenila letošnje prireditve odgoditi na poznejši čas.

Anglija bo imela 3 milijone mož

LONDON, 29. maja. Reuter. S prihodnjim mesecem bo imela Vel. Britanija pod orožjem 3.000.000 mož.

LONDON, 29. maja. Reuter. Predvčerajšnjim je stopilo v vojsko 320.000 mož. To so oni možje, ki so dosegli 27. leto.

Prihodnji teden stopijo v vojsko možje, stari 28 in 29 let, t. j. novih 600.000 mož. Razven tega šteje teritorialna armada že od lani polleti nad milijon mož. Milijon mož je v Franciji in Belgiji.

IRSKA SE PRIPRAVLJA NA OBRAMBO

Irsko se se pripravlja na obrambo

DUBLIN, 29. maja. Reuter. Pozivu prezidenta De Valere po obrambi države sta se odzvali opozicijski stranki Cosgrave in delavska stranka. Sklenjeno je bilo, da se pokličejo pod orožje rezerve in ustanovijo krajevne obrambe. Prav iste ukrepe je odredil tudi predsednik severne Irske, lord Craigavon.

FORD PONUJA GRADNJO 1000 LETAL NA DAN

DETROIT, 29. maja. Reuter. Znani industrialec avtomobilskih tovarn, Henry Ford je novinarjem izjavil, da so njegovo tovarno s stanju, izdelati 1000 letal na dan, če bi se za to pokazala potreba. Če na letal bi se v takšnem primeru znižala na ceno osminko sedanjih vrednosti.

RANJENCI V NEMČIJI

LONDON, 29. maja. Reuter. Po vestih iz Nemčije, leži po bolnišnicah več stotisoč vojaških ranjencev. Samo v Avstriji je 60.000 ranjencev.

ORGANIZACIJA ANGLEŠKEGA POROČEVALSTVA

LONDON, 29. maja. Havas. Med debato v ministrstvu za informacije je delavski poslanec Noel Daker naglasil, da je za javnost velikega pomena, da se ji nudijo le resnične vesti in tako hranijo njeni žilci. Duff Cooper je obljubil, da bo v zvezi z vojnimi kabineti poskrbel za čim točnejše sporočilo o dogodkih na blišču, kolikor ta smejo med javnost. Izvedena bo koncentracija vesti in kontrola radia. Nadaljnji govori so izrazili mnenje, da je treba zavezniška poročila širiti tudi po nevtralnih državah. Ministru Cooperju je bilo izraženo zaupanje parlamenta.

BELGIJSKE VREDNOTE V ANGLIJI

BERLIN, 29. maja. DNB. V Berlinu citirajo italijanske liste, ki objavljajo vesti »Daily Express«, da je edina tolažba ob izgubi Belgije ta, da se je posrečilo iz Bruslja spraviti na varno v Anglijo 370 milijonov zlata in deviz, v USA pa nadaljnjih 200 milijonov zlata in deviz. Daily Express zaključuje, da bo ta ogromna vsota služila odselj skupni zavezniški stvari.

DOMINIONI NEOMAJNI

SIDNEY, 29. maja. Reuter. Včeraj je ministrski predsednik nagovoril veliko množico ter dejal, da kljub težki vesti iz Belgije, dominijoni neomajno vztrajajo v borbi ob strani zaveznikov.

Resolucija poljske vlade

PARIZ, 29. maja. Havas. Poljska vlada je imela sinoči sejo v navzočnosti predsednika republike in pod predsedstvom ministrskega predsednika Sikorskega. Vlada je soglasno sprejela resolucijo, ki pravi med drugim, da deli poljska vlada danes muko in bolečine ob zadnjem dejanju. Vlada je z občudovanjem dala priznanje, norveškemu kralju Haakoniu in holandski kraljici Veljmini v njenih sklepkih. Veliko

Položaj vzdolž Karpatov

SKRIVNOSTNO GIBANJE SOVJETSKE ČETE — MADŽARI SE POGAJAJO ZA AVTONOMIJO KARPATSKE RUSIJE

BUDIMPEŠTA, 29. maja. Exchan. Tel. Po sem dospelih vesteh so Rusi pričeli zbirati večje čete v smeri Kijeva. Živahno gibanje se čuti tudi na vsem ozemlju v zaledju novih sovjetskih mej na zahodu in jugozahodu. Zdi se celo, da se pripravlja evakuacija civilnega prebivalstva, zanesljivih informacij pa ni. Na vsak način se pa izvršuje pregrupacija sovjetskih čet, ki stoje že dolgo na Karpatih. Na meji so samo straže. Ali gre samo za izmenjavo čet ali za nekaj drugega, še ni mogoče presoditi.

BUDIMPEŠTA, 29. maja. Exchange

Telegraph. Madžarski ministrski preds. grof Teleki, ki se je mudil v Užhorodu, je konfiriral dolgo z voditelji podkarpatskih Rusov o vprašanih avtonomije Podkarpatske Rusije. Zdi se, da je Madžarska pod pritiskom dogodkov sedaj pripravljena izvesti popolno avtonomijo te dežele.

BUDIMPEŠTA, 29. Stefani. Uradno naglašajo, da so netočne vesti, ki so se razširile o vsebini razgovora med Molotovom in madžarskim poslanikom v Moskvi.

Stafford Cripps v Moskvo

NJEGOVO POT POZDRAVLJAJO TAKO ANGLEŠKI KAKOR SOVJETSKI LISTI

LONDON, 29. maja. Reuter. Angleški tisk pozdravlja z velikim zadovoljstvom odpošiljatev sira Stafforda Cripa v Moskvo kot posebnega odposlanca Velike Britanije. Listi poudarjajo, da je Crips najboljše izbrana osebnost, ker je znan kot človek, ki ne izgublja časa. Na merodajnem mestu se naglašja, da je naloga Cripa urediti neke posebne formalnosti, ni pa mogoče izvesti, kakšnega značaja so. Prav tako ni mogoče izvesti, ali se

bodo njegovi razgovori v Moskvi omejevali samo na trgovinska vprašanja, ali pa bo govoril tudi o političnih zadevah.

MOSKVA, 29. maja. Exchange Telegraph. Sovjetski tisk simpatično pozdravlja potovanje sira Stafforda Cripa v Moskvo in naglašja zlasti, da je Crips delavski voditelj in je bil v vseh časih prijatelj Sovjetske zveze. Kakor se tu pričakuje, bo Velika Britanija imenovala v Moskvi tudi novega veleposlanika.

Manifestacije za belgijskega kralja v Italiji

RIM, 29. maja. Ass. Press. V Neaplju so bile sinoči velike manifestacije, ki so jih priredile ogromne množice prestolonaslednici, vojvodinji Piemontski, sestri belgijskega kralja Leopolda III. Demonstranti so pozdravljali kapitulacijo belgijskega kralja in mu navdušeno vzdikali, obenem pa tudi prestolonaslednici in prestolonasledniku kraljevski hiši, Mussoliniju in Hitlerju.

POZIV ZA SODELOVANJE AMERIKE

LONDON, 29. maja. Reuter. »New York Times« prinašajo goreč poziv glavnega urednika revije »Foreign Affairs«, Hamiltona Armstronga, na ameriški narod; češ: Zavezniškima vojskama več letal, zavezniškim beguncem in ranjencem pa več denarja! Nezaposlene ameriške ladje napolnite s hrano in zdravili, pa tudi z vojnim materialom. A tudi naša kri naj gre v Evropo! Kajti leta 1940 nas bo dejanska pomoč zaveznikom na krvnem davku stala mnogo manj, kakor bomo morali na krvi žrtvovati sami leta 1945!

NADALJUJE OBOROŽEVANJE AMERIKE

NEW YORK, 29. maja. Kongres je odobril zakonski načrt, po katerem bodo USA povišala število vojnih hidroplanov na desettisoč ter še pospešile gradnjo atlanskega brodovja. Senat pa je enoglasno sprejel zakon po katerem je mogoče material podpirati druge narode. Sedem vseh političnih osebnosti j vložilo nov zakonski predlog po katerem se odobri nakladno za obrambo USA novih 250 milijonov funtov šterlingov. Ustanovi naj se odbor, ki naj, koordinira celokupno vojno produkcijo, nad prometom in bodi nad cenami.

PO ATENTATU NA TROCKEGA

MEXICO, 29. maja. Havas. Mehiška oblastva so prijela več komunistov, ki so osumljeni, da so izvršili znani ponesrečeni atentat na Trockega. Aretirani so pristaši komunističnega voditelja Narcisa Balsosa. Pričakuje se velika sencacija. Policija noče izdati nobenih podrobnosti.

ŠVEDSKI PARNIK ZADEL NA MINO

STOCKHOLM, 29. maja. Reuter. Švedski parnik »Tersten« s tonažo 1200 se je, ploveč v Göteborg, potopil na jugu Kattegata. Posadka 16 ljudi se je rešila. Parnik je zadel na mino.

Oborožena sila 18 armij italijanskega imperija

Italija se je temeljito pripravila za nalogo, ki jo čaka v Sredozemskem morju

V berlinski reviji »Berlin - Rim - Tokio« je objavil direktor italijanskega lista »Giornale d'Italia«, Virginio Gayda članek »Italija pod orožjem«, v katerem daje pregled oborožene sile Apeninskega polotoka. Med drugim pravi:

Italija ni čakala na izbruh sedanje vojne, nego je že davno prej izvedla svoj oborožitveni načrt. Že l. 1935/36 je postavila osnove sedanji vojski, ki je edina sposobna, zagotoviti pridobitve imperija. Italijanska mornarica je rasla v harmoničnem odnošaju med velikimi ladjami, lahkiimi edinicami in podmornicami. Njena moderna oprema in številčno stanje, kakor tudi mnoga oporišča v Sredozemlju so napravila iz nje vojno silo, močno orožje, ki se lahko postavi tudi proti zelo močnemu nasprotniku. Važna je obrambna sila podmornic, med katerimi se posebno odlikujejo male, hitre podmornice M. J. S., ki so posebnost italijanske vojne tehnike.

Vlado nad morji deli tudi močno letalstvo. Italijanska vojna politika je že davno zedinila obe orožji v službo mediteranske in imperialne politike, opirač se pri tem na močne baze na polotoku Libiji in na Dodekanezu. Sedanja vojna je pokazala, kako nevarne so kombinirane akcije pomorskih edinic, letal in podmornic in kako je treba zavreči tuje mnenje, da je mogoče pospraviti italijansko ladjeve v 24 urah iz Sredozemlja ter potem napasti italijansko obalo.

Italijansko letalstvo se je po Mussolinijevem načrtu razvilo do integrane pripravljenosti. Novi preračun za letalstvo ima postavko 3,25 milijarde lir, italijanska vojna industrija je dosegla maksimalno produkcijo, čez pol leta se bo v tovarnah podvojila. Produkcija je zasnovana izključno na lastnih surovinah in ima za cilj povečanje števila letal vseh tipov, normalizacijo sestavnih delov motorjev in opreme, dosego največje hitrosti ter zagotavljanje močnega strelnega orožja za čim večji bojni efekt.

Sporedno s povečanjem števila letal gre tudi izvežbanje pilotov. Leta 1939 je bilo samo v privatnih pilotskih šolah izvežbanih 1100 mladeničev in 1200 jadralcev, čemur je treba dodati še 1300 rezervnih pilotov. Italijansko letalstvo je lani napravilo 400.000 ur poletov.

Italijanska kopna vojska je organizirana na široki osnovi. Ima 3 polke grenadirjev, 106 polkov pehote, 4 polke modernizirane pehote, 12 polkov bersaljerov, 10 polkov gorskih lovcev, 6 polkov granicarijev, 1 bataljon albanske stražne službe. Te sile imajo skupaj 10.664 aktivnih častnikov. Artilerija

ima 54 polkov za pehotne divizije, 13 polkov za motorizirane, alpske in hitre divizije ter blindirane zборе, 9 graničarskih topničarskih polkov, 18 polkov armijskih zborov, 5 protiletalskih polkov in manjše edince, skupaj 5317 aktivnih častnikov. Dalje ima italijanska vojska dva polka pionirjev, dva polka saperjev, 2 ženijska polka, 1 železniški polk in razne strokovne oddelke, skupaj 1769 aktivnih častnikov. Dodati je treba še posebne obmejne oddelke in 3 divizije karabinierjev s 1371 aktivnimi častniki.

Skupaj ima Italija 18 armadnih zborov s 54 pehotnimi polki, 1 armijo z dvema motoriziranimi divizijama, 1 armijo hitrih odelkov s 3 divizijami in 5 divizijami alincev. Ta sila pomeni od 1935 povečanje za tri nove armije, 20 novih divizij in 20 novih artilerijskih polkov.

Rusija in nedeljivost Balkana

Obnova trgovinskih odnošajev med Jugoslavijo in Rusijo se mnogo komentira doma in po svetu. Znani prvak SDS, dr. Hinko Krizman je glede tega v »Narodnem Kolu« med drugim napisal: »Dobre želje, da bi nove zveze doprinesle k okrepitvi miru in zagotovile gospodarski razvoj Jugoslavije seveda ne smejo biti pretirane. Velika sila, pa naj je to carska ali sovjetska Rusija, ima svoje državne interese, ki jih v prvi vrsti štiti ter po tem uravnava svoje postopanje na zunaj. Med najvažnejše ruske interese je pa vedno spadal Balkan. Odnosaji na črnomoški obali, na ušju Donave in na dardanelskem izhodu v Sredozemsko morje so bili vedno življenskega pomena za Rusijo. Vprašanje

miru in nevtralnosti tega področja je tudi danes pravi ruski interes, ker bi vsak vojni zapletilj tu pomenil tudi zanj konec nevtralnosti. Ves Balkan od Jadranskega do Egejskega in Črnega morja je ena nedeljiva celina. Delitev Balkana v interesna področja velikih sil je nemogoča, pomenila bi vir bodočih vojn in stare balkanske nesreče. To so balkanski narodi tudi spoznali iz nauka v preteklosti, zato z nevtralnostjo in balkanskim sporazumom čuvajo svoje in izenčujejo interese velikih sil. Jugoslavija kot največja balkanska država ima največ interesov, da se to stanje obdrži. Vzpostavitev odnošajev s sovjetsko Rusijo more temu samo služiti.«

Preprečene nakane nasprotnikov sporazuma

Niso uspeli poizkusi, da se oddvojijo muslimani od HSS. Zdravi instinkt muslimanskega elementa je pokazal, po kateri poti naj gre. Volitve so prinesle neuspeh tudi vsem tistim, ki so hoteli naljuškati Srbe proti Hrvatim ter izkoristiti volitve kot nekak plebiscit proti sporazumu. Po težkem porazu so pa ho-

teli s falzificiranjem zavesti javnost v zmoti. Toda niso uspeli, ker so pravčasno objavljeni volivni rezultati to preprečili. Minila je doba, ko so se morali volivni rezultati skrivaj prinašati celo v besedilu romana, če se je hotelo pravilno obvestiti javnost. Zdaj je vsakomur jasno, da je pri Srbih in Hrvatihem za-

Dramatičen potek kapitulacije kralja Leopolda

Po svojem poročevalcu iz Ostendea je italijanski radio objavil naslednje informacije o predaji kralja Leopolda:

V glavnem štabu belgijske vojske je bila v ponedeljek popoldne konferenca uglednih belgijskih generalov in onih ministrov, ki niso bili v Parizu in Londonu.

Kralj Leopold se je dvignil in izjavil, da je sklenil kapitulirati, ker ne vidi nobene možnosti več za nadaljnjo borbo pod sedanjimi razmerami. Belgijska vojska je prepuščena sama sebi, pomoči ni pričakovati, ker so zavezniki podcenjevali nemške sile.

Kraljeva izjava je vplivala kakor bomba na ministre. Generali so pritrdjevali. Ministrski predsednik Pierlot je takoj obvestil Pariz in London o kraljevem sklepu, poveljnik zavezniških čet, general Blanchard je pa zahteval avdienco pri kralju.

Razgovor med kraljem Leopoldom in generalom Blanchardom je bil zelo huren in dramatičen. General si je zaman prizadeval pregovoriti kralja, naj odgodi svoj sklep vsaj za teden dni in obljubil, da bo šel vsem željam Belgije na roko. Leopold je zahteval, naj Blanchard doseže v Parizu veliko protinemško ofenzivo pri Amiensu. General je takoj stopil v zvezo z Weygandom, ki pa zaprosene ofenzive ni mogel obljubiti. Kralj Leopold je nato prekinil nadaljnja pogajanja, pred tem pa še zahteval, da se ustavi večbanje 300.000 belgijskih mladeničev, ki so se zatekli kot rekruti na francoska tla, da jih pripravijo za frontno službo. General Blanchard je to odločno odklonil.

Zvečer je ministrski predsednik Pierlot skušal še enkrat vplivati na kralja, da odstopi od svojega sklepa. Sporočil mu je, da je prejel od angleške in francoske vlade močna zagotovila, da bo Belgija po vojni vzpostavljena v celoti, tako gospodarsko kakor politično. Kralj je opozoril, da ne gre tu toliko za rušenje in uničenje, kolikor za človeška življenja, ker je jasno, da bi bila v nadaljnjih borbah belgijska vojska uničena.

Takoj nato je Pierlot odletel z letalom v London, kamor je prispel tudi Reynaud. Storitni so bili sklepi za rešitev zavezniške vojske v Belgiji. Ponoči ob 2. je pa kralj svojo odločitev uresničil. Dobil je zvezo z nemškim generalnim štabom po posredovanju nemškega vojaškega poveljnika v Gandu. Ob štirih zjutraj je kralj formalno izročil svojo kapitulacijo brez pogojev. Ob 4.15 so Nemci kapitulacijo sprejeli.

Kultura

MAJOLIKA

Slovenska literarna zgodovina pozna nekaj almanahov, ki so jih izdali srednješolci na razstanku, ko so se po maturi poslovili in odšli samostojno po potih življenja. V njih so se prvič predstavili javnosti kot nova generacija. Nekatere teh generacij so pomenile celo pričetek nove dobe v naši literaturi, druge pa so se izsušile in porazgubile, ne da bi izpolnile pričakovanje. Toda ne glede na to, so taki almanahi vedno dokaz nečesa pozitivnega. Tudi če ostane od čete časa posameznik. Zato moramo z odkritosrčnim veseljem pozdraviti tudi almanah »Majolika«, ki ga je izdala skupina sedmih letošnjih maturantov klasične gimnazije v Mariboru v izdaji in založbi Tiskarne sv. Cirila. Skupina je izpričala svojo pozitivno aktivnost že prej na različnih področjih, ne samo na literarnem. Ta osmi razred je bil sploh poln mladih talentov. Ti talenti so tvorili in bogumili, in to je njihova najpozitivnejša stran. Nič ne de, če so nekateri še pod različnimi vplivi in tudi, če bo kateri pozneje utihnil. Nekaj jih bo ostalo.

Almanah obsega 56 strani kvarta in na teh 56 straneh je zbranih 24 prispevkov, 22 v vezani in 2 v nevezani besedi. Na prvem mestu stoji Jože Čakš s svojo novelo »Boštjanek«. Ta novela izpričuje tako po koncepciji kakor po slozu in mislih, da je avtor talentiran pri-

povednik, ki bi se utegnil sčasoma razviti v pomembnega pisatelja. Za tak razvoj ima vse pogoje. Dušan Humar, ki je zastopan s tremi pesmimi, stoji še vidno pod tujimi vplivi, a kdo bi mu to zameril, saj opažamo take vplive celo pri dozorelih pesnikih. Ako bo nadaljeval, bo gotovo našel sčasoma svojo lastno podobo. Črtica Stanka Jančiča »Nedelja je pa naša«, ni sicer tako močna kakor Čakševa novela, je pa polna tople iskrenosti. V pesmih je manj neposrednosti, a nekateri verzi zvenijo polno in odkrivajo občutje.

Beata Linzner, edina ženska v tej sedmici, se nam predstavlja s sedmimi pesmimi kot najmočnejša med pesniki almanaha. Že to, kar nam je tu pokazala, dokazuje, da imamo opravka z novim talentom, ki ne sme utihnuti. Njena lirika je sicer tipično ženska, vendar polna intuicije in prijetnih refleksij, še bolj pa resnične toplote. To občutimo že pri prvi, pri »Mojih lokvanjih«, pri sledečih in pri kratki predzadnji:

Pomlad je spet.
A sanje davno so odšle,
umrlo davno je srce,
na veji vene breskov cvet.

Bogdan Pogačnik v svoji poeziji ni tako pristen. Pri njem prevladu-

jejo impresije in poznajo se vplivi, a bi mu delali krivico, če bi mu odrekli kvartete, ki jih opažamo v nekaterih pesmih in verzih. Originalen je njegov motiv v pesmi »Mimo kamnoseka«, murnovsko razigrano pa je »Filistrstvo«.

Franjo Štabuc je zastopan samo z dvema pesmima, z »Našo vasjo« in »Nad našo grabo«. V nobeni ni toliko izrazitosti, da bi mogli izreči o njem zanejlivo sodbo. To bo izrekla lahko šele bodočnost. Zadnji med sedmoro je Milan Venišnik. Njegove tri pesmi pričajo že bolj izrazito, da imamo opravka s pesniško naravo. Prav lepo, dasi ne čisto originalno, je njegovo »Zadnje pisimo«. Bolj samostojna je druga, »Pesem pijancev«, a tudi tretja, »Jesenka«, potrjuje omenjeno sodbo. Naj navedem tu njeno prvo kitico:

Vse barve rahlo so zabrisane,
vse boli se spreminjajo v sladkost,
v jesenskem soncu mi srce zori
kot na zeleni brajdi sladki grozd.

Almanah »Majolika« ima torej toliko pozitivnih vrednot, da je prav, da je izšel. Naj bi naša najmlajša generacija, ki stopa te dni v življenje, ostala zvesta obetom, ki nam jih v njem daje, naša javnost pa naj bi segla po knjigi s tisto ljubeznijo, ki je vodila sedmoro njenih mladih avtorjev. Knjiga je tudi grafično odlično delo, posebej še, ker je prof. Ivan Kos narisal portrete vseh mladih književnikov.

Jangonin kroglice

izredno delujejo pri obolenju mehurja in kapavice. Za hitrejšo delovanje se priporoča voda za brizganje in čaj za pitje. Izdeluje lekarna

Mr. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.

Novice

Klic iz Ptuj: slovensko industrijo!

Skoraj vsa slovenska mesta so po vojni tako po obsegu kakor tudi po številu prebivalstva zelo narasla, tako Ljubljana, Kranj, Jesenice, Celje, Kamnik, zlasti pa še Maribor in Murska Sobota. V vseh teh mestih se je razvila po vojni, ko se je Slovenija naglo industrializirala, da bi mogla zadostiti jugoslovanskemu trgu, zlasti na jugu, ki je bil tedaj še pretežno izrazito agraren.

Velika industrija, ki je privabila v mesto na tisoče in tisoče ljudi,

tako da so zadobila mesta na mah čisto slovensko lice. Slovensko delavstvo, ki je našlo kruha v novonastalih tovarnah, pa tudi slovenski trgovci, obrtniki, uradništvo itd., ki so posredno živeli od teh novih industrij, so izvršili to hipno poslovenjenje naših mest. Kjer pa ni povzročila osredotočenja slovenskih mas industrija, kakor na pr. v Soboti, se je to zgodilo iz drugih vzrokov, z denarjem izselencev, ki je omogočil gospodarski razvoj, z osredotočenjem gospodarskega in kulturnega življenja pokrajine, kakor je Prekmurje itd.

Le Ptuj ni užil ničesar od te konjunkturo. Slovenska, po svetovni vojni vznikle

industrija pa se je Ptuj iz nerazumljivih razlogov na daleč izognila.

Ptuj pa je tudi v preveliki sosesčini naglo se razvijajočega Maribora, ki je predstavljal že od nekdaj kulturno in gospodarsko središče vsega slovenskega Podravja, da bi se mogel povzpeti poleg njega do samostojnega položaja kot pravo kulturno in gospodarsko središče južnega Dravskega polja, Slovenskih goric in Haloz. Maribor se je izkazoval do zdaj še vedno in se izkazuje še danes v obeh ozirih, v kulturnem in gospodarskem, za privlačnejše središče od Ptuj in je temu na ta način branil, da se ni utegnil povzpeti za prestolnico niti svoje najbližje okolice: Haloz, Prekije in Ptujkega polja. Tujec se zaradi slovenskega življa, ki je sicer v večini, toda zastavljen v veliki meri iz nestalnih uradniških družin, še danes čuti gospodarja. To je žalostno, toda resnično dejstvo. Čim prej se ga zavemo in si ga priznamo tem bolje za nas in tem preje se bomo lotili rešitve tega vprašanja.

Rešitev pa je samo ena in se glasi:

v Ptuj slovensko industrijo!

Skoro vsa današnja ptujška industrija je v tujih rokah. Delavci so sicer po veliki večini Slovenci, toda plesati morajo tako, kakor jim tujec gode. Zato je treba v Ptuj slovenske industrije, ki bo v slovenskih rokah, ki bo predstavljala

gospodarsko hrbtenico slovenskega življa v Ptuj,

ki bo omogočila pomnožitev slovenskega prebivalstva, tako delavstva, kakor tudi trgovstva, uradništva, meščanstva itd.

Le slovenska industrija bo omogočila v Ptuj toliko osredotočenje slovenskih ljudskih mas, da se bo renegatstvo v njem utopilo ter izginilo, tujstvo pa končno spoznalo, da je Ptuj slovensko mesto, v katerem se Slovencu ni treba počutiti osamljenega in tujca, pritepenca in ne gospodarja.

Ko je pred nekaj leti propadla tovarna čevljev »Poetovica«, je ostalo njeno lepo, moderno tovarniško poslopje dolgo časa prazno. Noben slovenski podjetnik se ni našel, ki bi ga bil kupil, nobena slovenska banka ali gospodarska organizacija se ni zanimala zanj, dasi je težalo na zelo ugodni točki in je bilo primerno za najrazličnejše vrste industrijske proizvodnje. Poslopje je prišlo na ta način končno v tuje roke. To je bila od slovenske strani

velika lahkomišelnost in napaka.

Tovarna v slovenskih rokah bi lahko v istem tovarniškem prostoru zaposljevala najmanj 300 slovenskih delavcev, ki bi predstavljali steber slovenstva v Ptuj. Ta škoda se bo dala težko popraviti. Krivcev zanj ne bomo iskali, dasi bi jih ne bilo težko najti.

V bodoče je treba delati drugače. Napraviti je treba načrt za gospodarsko

povzdigo Ptuj, ki ima danes, če se ne oziramo na priključene okoliške občine, manj prebivalcev kot pred svetovno vojno. Z gospodarskim povzdigom se bo dvignilo tudi slovensko prebivalstvo v mestu ter

okrepila slovenska zavest.

ki ne bo več odvisna od tujega kruha. Ptuj je predvsem primeren za tekstilno, usnjarsko, opekarsko, mesno in lesno in-

Celje

Veličastna slava 39. pešpolka

Včeraj je slavil celjski 39. pešpolk svojo slavo v spomin na koroške boje v letu 1919. Proslava je bila letos nadvse svečana in veličastna. Svečanosti so se pričele s spominsko sv. mašo v opatijski cerkvi sv. Danijela, ki je bila ob 8. zjutraj. Udeležili so se maše člani Legije koroških borcev, zastopniki oblasti in predstojniki občinstva. Ob 9.15 se je na dvorišču vojašnice kralja Petra Osvoboditelja pred spomenikom padlim koroškim borcem vršila spominska svečanost, ki jo je opravil pravoslavni voj. svečenik Dušan Nikolić. Sodelovala je vojaška godba, pevci pa so zapeli pesem »Oj Doberdob«. Postrojena vojaška četa je od dala tri častne salve. Takoj po tej svečanosti se je pričela polkovna slava na Dečkovem trgu. Slavi je prisostvovalo mnogo nad 3000 ljudi. Udeležilo se je slave tudi celokupno dijaštvo celjske gimnazije s profesorskim zborom. Zastopane so bile vse oblasti, deputacija Sokola, fantovskega odseka, deklškega krožka, gasilci, vse v krojih ter druga društva in korporacije. Sokoli in Sokolice, člani fantovskega odseka in deklškega krožka so bili postrojeni skupno in pomešano v eni vrsti, kar je na navzoče napravilo silen utis. V teh resnih časih

smo vsi eno! Ob pričetku je komandant pešpolka polkovnik g. Liberat Defar obšel postrojeni polk. Nato je opat gosp. Peter Jurak opravil molitev, za njim pa pravoslavni svečenik. O pomenu slave je spregovoril po končanih cerkvenih obredih polkovnik Defar. Njegov govor je izzvenel v trikratni »Živijo« kralju in kraljevskemu domu, godba pa je zaigrala državno himno. Višek proslave je bil defile vojaštva pred zbranimi oddelki. Strumno korakajočim četam je množica navzočega občinstva navdušeno vzklikala. Po končani slavi je bila prirejena zakuska gostom v oficirskem domu. Poslopje vojašnice je bilo lepo okrašeno z zelenjem in zastavami, pred spomenik koroškim borcem so bili položeni lepi vencji. Zvečer je bila v mestnem gledališču slavnostna predstava. Ljubljancem so igrali Foersterjevo opero »Gorenjski slavček«. Pri predstavi je bil navzoč oficirski zbor in zastopniki oblasti poleg številnega ostalega občinstva. Med polkovno slavo so bile letos prvič zaprte vse celjske trgovine in sicer od 10. do 10.30, da se je proslave lahko udeležilo tudi trgovsko uslužbenstvo. Tako veličastne slave svojega polka kakor letos, Celje še ni doživelo.

c Močan naltiv smo imeli včeraj popoldne v našem okolišču. Skoro eno uro je neprestano lilo. Skrajni čas bi že bil, da bi se vreme ustalilo. Trajno slabo vreme ovira rast kultur po polju in vrtovih.

Za moč in veličino naše domovine

VZPODBUDNA MLADINSKA PROSLAVA V SV. MARJETI OB PESNICI

Zaradi raznih neprilik so društvene prireditve marjeških društev v zadnjem času redkejšje. Zato so Marječani temraje napolnili šolsko sobo, ko je šolska mladina nudila prireditev v dveh delih: v proslavo materinskega dne ter domoljubno-poučni del. Otvoritveno besedo je izpregovoril učitelj g. Vanda Mirko, ki se je spomnil naših mater ter naše skupne matere Jugoslavije. Nj. Vel. kralju je bil izrečen udanostni pozdrav. Brez takega uvoda ne bi smela pričeti nobena narodna prireditev več. Sledila je državna in materinska himna. Spored je bil obširen in pester. Poleg številnih deklaracij, govorov in prizorov so zlasti ugajale »Male peričice«, igrice »Prava mati«, spevoigrice »Materin god« in »Živi in mrtvi mamici« ter gniljiv prizorček s petjem »Sirota ob grobu«. Mladina je žela priznanje in pohvalo za svoje nastope, vse pa je vodil ter pevske točke na harmoniju spremljal g. Vanda, ki je

ob spremljavi harmonikarja tudi sam žel mnogo pritrjevanja za pesem »Mami«. Ob zaključku je nastopila vsa deca pod geslom »Kaj hočemo«. V kriticah in prozi je predvajala opozorila in napotke za krepitev zdravja, treznosti in humanitarnosti s vrho: za moč in veličino naše domovine — baš tu ob severni meji. Zapeli so še himno Jadranske straže ter v zboru zaobljubili, da bodo čuvali naše zdravje, naše meje, naše morje, skratka Jugoslavijo. Vseslovenska himna »Hej Slovani« je tvorila zaključek domoljubne prireditve, ki je na vse napravila najgloblji vtis, ki naj bi baš v današnjih časih dvigal ves obmejni živeli pri vseh njegovih prireditvah, pri katerih bi morali ne le z udeležbo, ampak tudi aktivno sodelovati strnjeno vsi javni in ostali narodno zavedni krogi ter temu načelu vsaj danes — pozno dovolj — podrediti vse druge pogoje!

Vojna in naše pomorsko gospodarstvo

»Jadranska straža« podaja v svoji novi reviji zelo zanimivo in nazorno sliko o tem, kako so razni mednarodni dogodki, zlasti pa sedanja vojna, vplivali na naše pomorsko gospodarstvo.

Pred abesinsko vojno je bil naš izvoz v Italijo zelo velik, v letu 1934 je dosegel že za 672 milijonov vrednosti. Skoraj vse blago je bilo prepeljana po morju. Sankcije pa so naš izvoz v Italijo močno prizadele, tako da je l. 1938 nazadovale na le 324 milijonov. Lani v prvem polletju je znašal še okroglo 240 milijonov, a po mnenju gospodarstvenikov ni izgledov povečanja prometa spriču stremljenja italijanskega gospodarstva po avtarkiji, t. i. samostojnosti in neodvisnosti.

Tudi španska državljanska vojna je negativno vplivala na naš pomorski promet. Tik pred to vojno sklenjena trgovinska pogodba se ni mogla uresničiti, zdaj pa je nova vojna prišla vmes. Leta 1935 smo izvozili v Španijo že za 50 milijonov din blaga, predlanskim pa komaj za en milijon.

Kako silno pa je zavrla naš pomorski promet sedanja vojna, kažejo naslednje številke: vrednost našega izvoza v Anglijo je predlanskim znašala 482 milijonov, v Francijo pa 75 milijonov. Zdej je onemogočen naš izvoz po morju v zapadne in severne države. Predlanskim smo izvozili na Finsko za 7, na Švedsko za 30, na Nizozemsko za 108, v Belgijo ce-

lo za 336 milijonov blaga, vse skoraj izključno po morju.

Enako kakor pomorski, pa je vojna prizadela tudi naš tujski promet. Veliko primorskih krajev je živelo poglavitno od tujih gostov. Naše Primorje je leta 1938 obiskalo 84.000 gostov, samo Čehov in Slovakov okoli 10.000. Lani jih ni prišlo niti tisoč. Lani je bilo do začetka oktobra v Dalmaciji 78 tisoč gostov, o lanski jesenski sezoni pa sploh ne moremo govoriti. In letošnja pomladanska sezona? Obupna praznina...

Če bo vojna dolgo trajala, bo naše gospodarstvo na Jadranu dobilo smrten udarec, tako sklepa člankar Ivo Kovačević.

STRASNA NEVIHTA V MEDMURJU

V Medmurju in Podravju je divjala v ponedeljek popoldne strašna nevihta. Med bliskom in gromom se je vsula toča debela kot oreh, nato pa je sledil nalet, kakor da bi se bil utrgal oblak. Po vinogradih in na poljih je napravila toča veliko škodo.

OCENITEV ŠKODE ZARADI POPLAV V NOvem SADU

Letošnja pomlad je prinesla pravo poplavno katastrofo Novemu Sadu in njegovim okolici. Šele sedaj je bilo mogoče oceniti povzročeno škodo, ki jo je komisija samo v Adamovičevem predmestju ocenila na 21.4 milijona dinarjev, dočim prebivalstvo samo ceni škodo celo na 36 milijonov.

c Kolporterja sprejme uprava »Večernika«, Celje.

c Zvišana kazen. 5. aprila je bil pri okrožnem sodišču v Celju po zakonu o zaščiti države obsojen Ivan Urankar iz Celja na 2 leti in 2 meseca strogega zapora. Obsojeni se je pritožil, apelacija pa mu je sedaj zvišala kazen na 4 leta robije.

c Razprava proti inž. Emanuelu Zelinki iz Hraštika bo v torek, 4. junija, ob 8. pri okrožnem sodišču v Celju. Zaslanih bo okrog 20 prič.

c Celjski šahovski klub bo drevi v svojem klubskem lokalu v hotelu »Evropa« igral svoj redni brzoturnir za prvenstvo v mesecu maju. Prijave se zapisejo do pričetka turnirja v poslovno knjigo.

c Aretiran je bil 32 letni Maks K. iz Breznice pri Prevaljah, ker je nekemu inženirju iz stanovanja na Kralja Petra cest v Celju ukradel 4700 din gotovine. Odan je bil v zapore okrožnega sodišča v Celju.

c Mrtvaški zvon. Na Dobrovi 34 pri Celju je umrla 67 letna zasebnica Zupane Marija, na Mariborski cesti 5 71 letni bivši vratar Maks Rozman, v bolnišnici pa sinček posestnika Jožef Pinter iz Griž.

c Meningitis se ni pojenjala. Pojavljajo se v celjskem okolišču še vedno novi slučaji, med katerimi je bilo zopet nekaj smrtnih.

c Napad. 32 letni posestnik Anton Kurej iz Zg. Sečova pri Rog. Slatini je prišel v neko hišo. Tam so ga pijani fantje napadli. Eden ga je z nožem zabodel v roko.

c Do težkega karambola motociklov je prišlo v Smarjeti, kjer sta trčila trgovski pomočnik Anton Grundner in učitelj Mihelič, oba sta imela sovozača. Grundner je vozil na napačni strani. Motorja sta razdejana, poškodovani so vsi štirje, najteže pa Grundner.

Maribor

Obmejno učiteljstvo za svoje pravice in potrebe

Učiteljstvo okraja Maribor levi breg je zborovalo 4. t. m. v Pesnici pri Mariboru v dvorani g. Kerenciča, ki je zborovalec izrekel prirčno dobrodošlico. Zborovanje je vodil in otvoril društveni predsednik g. Vauča Mirko, ki je po uvodnih formalnostih in spominskih besedah za pok. učiteljico Čonč Franjo in šol. uprav. From Vekoslavom opozoril na nekdanj in še danes nacionalno važno obmejno postojanko Pesnico, kjer se vrše priprave za zgraditev prepotrebne šole, ki je bila v načrtu že pred svetovno vojno.

Pri obravnavi najvažnejših dopisov se je učiteljstvo izreklo radi sedanjih težkih gmočnih razmer proti »prostovoljnemu zavzemanju«, ki ga nudi Osrednji urad za zavzemanje delavcev v Zagrebu. Spet so bili v razpravi slučajji nedovoljenega bivanja učiteljskega izven službenega kraja, čeprav oni ni dobiti stanovanj in bo glede teh, vedno se ponavljajočih slučajev treba pristopiti do najvišje instance. — Poročila o položaju učiteljstva so spet pokazala žalostne slike razmer, ki danes ob naraščajoči draginji in nizkih plačah, ob še vedno nepopravljenih krivica in ob nerednih napredovanjih tišče učiteljstvo.

Temeljito je bilo poročilo blagajnika o društvenem finančnem stanju.

V razgovoru o aktualnih stanovskih, pedagoških in službenih zadevah je učiteljstvo izrazilo svoje gledanje napram nekaterim važnim sodobnim zadevam, kakor: k razpisu o podpiranju nadarjenih revnih učencev, ki je ne le socialni, ampak tudi problem preureditve organizacije in delovnega ustroja naših šol, predvsem vaških in od teh osobito obmejnih! — Ob odložitvi ustavitvi uporabe dosedanjih dveh čitank (III. in IV.) je zbor kritiziral pogosto menjavo učnih knjig v sedanjih težkih razmerah, njih visoke cene in premalo skrb za kvaliteto knjig. — Pozdravil je pažnjo za pogozdovanje, ki ga je v prvi vrsti treba izvajati z vso pomočjo

države baš v obmejnem ozemlju, kjer so gozdovi zadnja leta silno propadli in kjer so poleg drugih dobrin izredne obrambno-varnostne važnosti. Zbiralne akcije po šolah učiteljstvo načeloma odklanja in je to svoječasno že prepovedala šolska oblast. Posebno pa naj taka zbiranja prizanešajo obmejnimi šolam, kjer je šola, mladina in ljudstvo samo potrebno podpore. Nikakor pa ne more odobravati, da vrše take zbirke razne nar. obrambne ustanove ločeno, namesto strnjeno!

Zbor je sprejel nato odločen predlog glede izplačila stanarine učiteljicam, poročenim z neučitelji in živečim v ločenem gospodinjstvu ter proti pavšalnemu blatilcem ugleda učiteljskega stanu, katerih niti sedanja resna doba ni zresnila. Učiteljstvo je za stvarno kritiko, je za strogost proti posameznikom-prestopnikom; toda to naj velja za vse stanove, ne le za učiteljskega!

Najvažnejša pa je bila sledeča, z aplavzom sprejeta resolucija, ki jo priobčujemo le v izvlečku: »Obmejno učiteljstvo preživlja vsled izrednih razmer, v katerih je danes naše obmejno ozemlje, najtežje — naravnost neznosne eksistenčne prilike z obmejnimi ljudstvom vred. V takih razmerah je vsako delo kvalificirano kot delo »na terenu« ter se ga nagraduje s posebnimi »terenskimi« nagradami in ugodnostmi. Iste zahteva tudi obmejno učiteljstvo in sicer:

Učiteljstvo v obmejnih krajih je vsaj za dobo teh izrednih razmer — enako kot v drugih državah — takoj priznati in izplačevati izredne obmejne doklade!

Vsemu, zlasti še obmejnemu učiteljstvu, ki mora bolj kot vse ostalo prenašati vse in biti pripravljeno na vse, priznati (kot je enake zahtevalo učiti. gornje grajskega sreza) za dobo teh izrednih razmer moratorij. Enake ugodnosti je priznati našemu narodno zavednemu ob-

mejnemu ljudstvu, kojega sestavni del je obmejno učiteljstvo!

Obmejnemu učiteljstvu je za dobo teh izrednih razmer izjemoma črtati vse odtegljaje od službenih prejemkov, izjemoma mu prvenstveno priznavati vsa doletela napredovanja in mu nakazati vse terjatve iz prejšnjih let!

Stavimo te izjemne zahteve, ker leta in leta že terjamo posebno upoštevanje obmejnega šolstva, učiteljstva in ljud-

Izvrstno antiseptično sredstvo

za ustno duplino in najboljše sredstvo pri dnevni negi zobovja in ust je ODOL. Uporabljajte za dnevno ustno nego ODOL ču-va zdravja.

ODOL

stva, terjamo zamenj priznanje I. ali vsaj II. plačilnega razreda, katerega so deležni (in jim ga le iz srca privoščimo) nameščenci v notranjih večjih, danes niti blizu tako eksponiranih krajih kot so obmejni!

S tem smo priobčili najvažnejša vprašanja, ki jih je pretresalo naše obmejno učiteljstvo, kateremu k vestni evidenci sodobno najaktualnejših vprašanj le čestitamo in jim želimo več uspehov od strani tistih, ki odločajo o njihovi in naši eksistenci v vseh, zlasti še današnjih težkih dneh-

BENKO BO ZGRADIL NOVO TOVARNO MESNIH IZDELKOV

V Bistrici pri Limbušu bo zgradil veleindustrialec g. Josip Benko iz Murske Sobote novo moderno tovarno mesnih izdelkov. V ta namen je kupil posetvo trgovca Franca Pajenka, ki leži ob potoku Bistrica blizu železniške postaje. Gosp. Benko bo zgradil tudi lastno elektrarno, ker je vodotok tega potoka zelo močan. Predpriprave za gradnjo se bodo najbrž že letos pričele.

Cenj. naročnike, ki prejema »Večernik« v upravl, prosimo, da poravnajo naročnino pred 1. junijem. — Uprava.

m Ljudska univerza v Mariboru ima drevo ob 20. občni zbor v svojih prostorih. m Pedagoška centrala v Mariboru ima v slavnostni dvorani učiteljskega v nedeljo, 2. junija, ob 10. občni zbor s predavanjem prof. G. Siliha o velikem slovenskem pedagogu H. Schreinerju, ob priliki 20 letnice njegove smrti.

m Tukajšnja Borza dela potrebuje sledeče delovne moči: 1 žagarja, 1 konjarja, 1 raznašalca kruha, 1 železostugarja, 1 šiviljo, 1 sobarico, 5 služkinj, 3 kuharice, 1 natakarico.

m Dovoljeno zvišanje cene. Banska uprava je dovolila tvežji Miloš Oset v Mariboru, da sme prodajati čaj po 220 din za 1 kg na debelo.

m Pivovarniško koncesijo Tscheligi je dobil z rešitvijo finančnega ministra g. Franc Tscheligi. Doslej je imel koncesijo Josip Tscheligi.

m Obsojen zaradi prometne nesreče. Zaradi znane avtomobilske nesreče, ki se je pripetila 3. avgusta 1938 v Košakih in pri kateri so bili laže in teže poškodovani mariborski trgovci Alojz Kovač, inž. Kiffmann in apaki zdravnik dr. Hötzl, je bila včeraj pri okrožnem sodišču razprava proti 39 letnemu obtožencu Cirilu Zupančiču. Obsojen je bil na 15 dni zapora.

m Ukradena in najdena kolesa. Včeraj sta bili v Mariboru ukradeni spet dve kolesi in sicer posestniku Ivanu Ribiču iz Ročice na Glavnem trgu kolo »Wanderer« ter Cirilu Zamutu izpred Delavske zbornice kolo »Excelsior« z ev. štev. 125947. — V Jerovski ulici je bilo najdeno kolo »Wanderer« z ev. štev. 27373, o čigar tatvini smo te dni poročali.

m Dva sleparja sta se zglasila pri davčnem upokojencu Marku Vačacu v Trdinovi ulici in se predstavila za občinska uslužbenca iz Košakov. Trdila sta, da morata desinficirati vrt, za kar sta zahtevala 147 din. Izkazalo se je, da sta sleparja, ker sta vrt poškodovala z brozgo, ki velja le 9 din

VABILO PROSTOVOLJNIM SODELAVCEM ZA ZAŠČITO OTROK V SLUČAJU VOJNE

Jugoslovanska Unija za zaščito otrok vabi k prijavi prostovoljne delavce, ki bi hoteli opravljati prostovoljno razna dela v slučaju potrebe evakuacije otrok, bodisi za nego malih otrok, bodisi kot vzgojitelji ali vzgojiteljice, bodisi za ekonomsko ali administrativno službo, kakor tudi za gospodarsko službo. V postev pridejo le žene in oni moški, ki niso vojni obvezniki. Vsi, ki bi hoteli takšno delo sprejeti, naj se prijavijo pri tam kajšnih krajevnih odborih Jug. Unije za zaščito otrok.

Mali harmonikarji za revne otroke

Jugoslovanska unija za zaščito otrok v Mariboru je organizirala otroške dneve, ki so posvečeni zlasti revni obmejni deci. K sodelovanju na prireditvah je povabila šolske pevске zборе, naše gledališke igralce, Mariborski trio in Šušteršičeve male harmonikarje, ki so znani že po celi državi in tudi izven nje. Mali harmonikarji imajo v svojem programu delovati za revne otroke, zlasti pa za revne učence. Nešteto krat so že nastopili pod okriljem tukajšnjega Podpornega društva za revne učence, ki je dobilo pri njihovih dobrodelnih koncertih že nad 12.000 din. Šušteršičevi harmonikarji so

igrali in peli tudi za druga dobrodelna društva in jim na ta način pomagali uspešneje delovati na humanitarnem polju. Že prejšnjo ndelejo popoldne so nastopili pri igri »Trnjulčica« in navdušili občinstvo v nabito polnem gledališču.

Šušteršičevi mali harmonikarji bodo ta petek popoldne spet nastopili pri »Trnjulčici«. V nedeljo 2. junija bodo harmonikarji priredili ob 11. uri v mestnem parku koncert, ki bo prav gotovo zadovoljil vsakogar, ki pozna te ljubke male godbenike.

MARIBORSKA MLADINA V BELEM ZAGREBU

Naša mariborska mladina se pripravila na velik praznik. V dneh 1. in 2. junija bo obiskala Zagreb, kjer bo uprizorila v Malem kazališču igr. »V kraljestvu palčkov«, s katero je v Mariboru žela velik moralen, kakor tudi gmočen uspeh pri 6kratno razprodanem gledališču. — Slovenci živeči v našem Zagrebu udeležite se z brati Hrvati predstav polnoštevno, ker je čisti dobiček namenjen za obdaritev naših ubogih mater. V neizbruhljivi ožar v Vojariji pri Pristavi v Celju, katere gostovanje se je razvilo v pravo manifestacijo slovenske misli in je bilo navdušenje nad uspehi pri starih in mladih nepopisno.

PIROMAN KORAJIJA JE BIL OBSOJEN NA 15 LET JEČE

Ze včeraj smo obširno poročali o ne- navadnem požigalcu Avgustu Korajiji, ki je, bodisi iz zlobe, bodisi iz veselja nad ognjem, zažgal 55 posestnikom domačije in jih oškodoval za poldrugi milijon dinarjev. Razpravo je vodil predsednik okrožnega sodišča, dr. Hudnik, prisedniki velikega senata pa so bili dr. Cemerk, Kolšek, dr. Rebula in Lečnik. Obtožnico je zastopal višji državni tožilec dr. Zorjan Korajija, ki je le nekaj požigov priznal, je bil obsojen na 15 let težke ječe in na trajno izkubo častnih pravic.

PROTITUBERKULOZNA ZBIRKA JE DALA SKORAJ 14.000 DIN

Zaključna zbirka je bila z ozirom na prejšnje najtežja, vendar so dijaki drž. realne gimnazije, učiteljskega in I. dekl. meščanske šole tudi to nabiralno akcijo izvedli s svojo požrtvovalnostjo naravnost odlično. Nabrali so 3801 din in je s tem zneskom celokupna poulična zbirka dosegla lepo vsoto 13.930 din. PTL se za požrtvovalno sodelovanje iskreno zahvaljuje vsem dijakom in dijakinjam kakor tudi gg. ravnateljem navedenih učnih zavodov, ge. Rozmanovi za njeno veliko razumevanje, dr. Hericu, ki je ob tej priliki pokazal izredno naklonjenost in sam izbral veliko število nabiralcev, kakor tudi g. Kaduncu. Zahvalo izrekamo tudi ge. prof. Glinškovi in vadniškemu učitelju g. Mirku Ravterju, ki sta s svojim trudom veliko pripomogla k uspehu. Zaključno nabiralno akcijo je vodila večletna ligina sotrudnica in splošno priljubljena kulturna delavka strokovna učiteljica ga. Herma Bračičeva, ki je skrbela tudi za veliko udeležbo nabiralcev, za kar se ji najlepše zahvalujemo. Iskrena hvala tudi vsem Mariborčanom, ki so s tem podprli veliko delo lige.

Protituberkulozna liga v Mariboru.

• OFICIRJI, VOJAKI, POSLUŽITE SE CIK BONBONOV PRI STRAPACU! Zaloge za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, telefon 38-36.

* IZLET V POMLADANSKO NARAVO Z ZVEČILNIM BONBONOM CIK JE DVOJ. NI UZITEK. Zaloge za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 38-36.

m Policija je aretirala 25 letnega pekovega pomočnika Franca Horvata iz Dol. Dubrave pri Prelogu, ker je svoji delodajalki Marjeti Klaričevi poveril 2500 din in ukradel kolo. Denar je že zapravil, kolo pa je baje pustil v Ljutomeru.

m Pes je napadel 20 letnega brezposelnega delavca Jurija Breganta s Teznega in mu obgrizel obraz ter obe roki. Zdravi se v bolnišnici.

m Z zidarskega odra je padel 52 letni zidar Jože Maček iz Kamnice in si zlomil desno nogo.

m Poškodbam je podlegel 39 letni posestnik Franc Zuran, ki si je prerezal vrat.

m V glavo zaboden. Na Sladkem vrhu je nekdo zabodel v glavo 20 letnega delavca Florijana Majhoferja. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m Surov napad na zakonca Janeza in Jeró Pak s Pesniškega dvora so zagrešili štirje neznanci in ju s koli težko poškodovali. Oba so prepeljali v bolnišnico.

* Ure in zlatnino prejmete poceni, tudi na obroke, pri M. Ilgerjev sin, urar in juvelir, Gosposka 15.

Kino

* Grajski kino. Danes zabavni film »Miss Broadway«. Shirley Temple. — Pride: Mariborčanka Elfi Mayerhofer v njenem naj-novejšem filmu.

* Esplanade-kino. Planinski in sportni film »Ljubezen v Engadinu« z Louis Trenkerom. Humor, veselje, smeh.

* Kino Union. »Zadnji gangsteri«. Razburljive borbe proti gangsterjem, ki so vladali z nasiljem in terorjem. George Brent.

Mariborsko gledališče

Sreda, 29. maja, ob 20.: »Ples v maskah«. Premiera. Red A.

Četrtek, 30. maja, ob 20.: »Krisalida«. Red B. Zadnjič.

»Krisalida« se zadujkrat uprizoni jutri, v četrtek, 30. t. m., (red B). Vsem, ki te zelo duhovite Golouhove igre še niso videli, se priporoča, da se poslužijo te zadnje prilike in si ogledajo ta izvrstno podani komad.

Imejtelji gledaliških blokov, ki so zao-stali s plačilnimi roki, se naprošajo, da jih poravnajo še pred zaključkom sezone. Vsi pa se opozarjajo, da bo sezona v nekaj dneh zaključena in naj torej izrabijo svoje bloke, ki potem zapadejo.

Gostovanje ljubljanske baleta v Mariboru. Ob zaključku letošnje gledališke sezone gostuje v mariborskem gledališču baletni ansambel (15 oseb) ljubljanske opere pod vodstvom baletnega mojstra ing. P. Gorovina. Predstave se vrše v treh zaporednih večerih, od nedelje, 2. junija, do torka, 4. junija.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno, ponekod bo morda malo dežja. Včeraj je bila najvišja toplota 22,6, danes najnižja 12,0, opoldne 22,0.

Spomnite se CMD!

Zanimivosti

Flandrija, dežela trpljenja, stare slave in bogastva

Mučeniška zemlja, kjer se kljub predaji Belgijcev nadaljujejo strašni boji

Čar Flandrije, v kateri se bijejo pravkar strahoviti boji, ni v njeni prirodi. Vsa pokrajina je raven, zelen travnik, prepleten z njivami, železnicami in cestami. Po pašnikih se v miru pase pisana goveda, lepe vrtove pa oživljajo lesketajoči se stekleni nastavki, izdelek belgijske visoko razvite industrije.

Zato je pa Flandrija čarobna po svoji starodavni privlačnosti. Pokrajina je bila v srednjem veku najbogatejši del Evrope. Vir bogastva je bilo tkanje sukna in angleške volne. Po plitvih kanalih so pluli majhni brodovi ter razvažali sukno po vsej Evropi. Nič manj pomembno ni bilo frandrijsko čipkarstvo, nogavičarstvo ter brušenje draguljev.

Flandrija je bila tedaj najstarejša industrijska pokrajina evropske celine in njen gospodar, vojvoda Burgundski, prvi vazal Francije, najbogatejši vladar Evrope. Potomka zadnjega Burgundca Karla Smelega, vojvodinjo Marija, je bila silno bogata in privlačna vaba za premnoge snubce evropskih dinastij, dokler se ni končno vdala za Maksimilijana Habsburškega in tako prinesla avstrijski vladarski hiši bogato doto.

Bogata flandrska mesta so nekaj po milosti, nekaj pa z upori dosegla privilegije od vladarja ter se z močnim zidovjem zaprla pred svetom. Po mili »purgarske« volji so živeli v svojih meščanskih republikah, večkrat je tekla kri zaradi puntarstva, toda niso se bali smrti, kadar je šlo za obrambo meščanskih pravic. Vsako mesto je imelo poseben stražni stolp in kadar je bilo treba, so vsi obrtniki in drugi mestni stanovi pograbili za orožje ter hiteli na določen del mestnega obzidja.

Brügge je staro mesto, polno flandrsko-gotskih znamenitosti. Se so v njem stari kanali, po katerih je pljusalo življenje domače obrti v svet. Stara stražarnica gleda iznad krivencastih ulic, zazidanih s stavbami iz očiščenih opeke. V stolpu visi 29 ubranih zvonov, ki se od časa do časa oglasijo in razsipajo svoje tone nad starim mestom. S pročelij tihih hiš gledajo z belimi čipkami zastrta okna v svetli dan, ljudje hite z umerjenimi koraki za poslom. Po širokih kanalih tiho polzi skoro črna voda k morskemu pristanišču mesta — Zeebrügge.

Nedaleč proč je Gruuthuuse, poletni gradič nekdanjih gospodarjev Flandrije. Danes je tam muzej pradednega pohištva, prefinih čipk, krasno izdelanih rezbarij, starinskih slik in kipcev, potemeljenih slik in prečudnih glasbil, kar vse je obdajalo vladarske bogataše v minulih stoletjih. Vsa okolica gradu je tudi nekam starinska, glavni stolp Odrešenika ostane vsakemu obiskovalcu neizbrisno v spominu.

Onstran kanala je stari samostan opatinj z dragoceno zbirko nemškega slikarja Hansa Memlinga, ki je umrl v službi Karla Smelega kot meščan Brüggea 1494. Tu je glasoviti relikviar sv. Uršule, ki prikazuje legendo iz življenja svetnice.

Gand je središče province Vzhodne Flandrije ter leži na peščini, tam, kjer Skalda po sprejemu Lysa zavije proti vzhodu. Šteje nad 230.000 prebivalcev. Ponaša se s 118 m visoko mestno hišo in mnogimi starinskimi stavbami. Od gradiča, kjer se je rodil Karl V., je ostal le še portal. Tu so še tudi sledovi preganjanja čarovnic in inkvizicijskih bojev.

Gand spada med najlepša mesta Belgije. Že v starih časih je bil veliko središče suknarstva in volnene industrije, je pravi belgijski Manchester. Danes je 67 tkalnic, v 700 vrtnarijah z nad 4200 toplimi gredami pa goje prekrasno cvetje. Po 8,5 m globokem kanalu je zvezano mesto z morjem, je drugo najvažnejše pristanišče Belgije. Dne 12. oktobra 1914 so mesto zasedli Nemci ter imeli tu svoje etapno poveljstvo.

Anversa (Antwerpen), glavno mesto istoimenske belgijske province, je utrjeno mesto ob ustju Selde, z nad 450.000 prebivalci. Leži le 8 m nad morjem, 38 km oddaljeno od Severnega morja. Krasna katedrala s 123 m visokim stolpom in kraljeva palača sta glavni značilnosti mesta. Obsežno 27,5 km prostorno pristanišče je imelo vedno živahen promet z notranjostjo in vsem svetom. Tu je tudi doma visoko razvito brušenje diamantov z 250 obrti. Že za časa Karla V. je bilo mesto najbogatejše v Evropi. Od tod je šlo vse špansko kolonialno blago v notranjost Evrope.

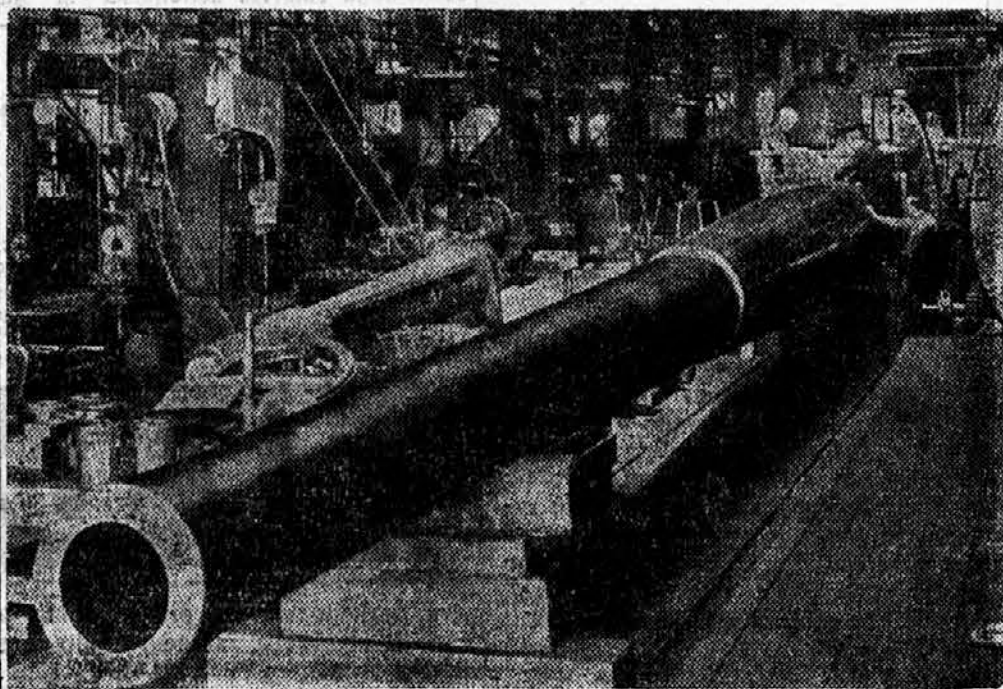
Vojna jih žene v zakonski jarem

V zadnjih mesecih so dosegli v Londonu vprav rekordno število porok. V nekaterih krajih velemesta je poraslo število porok za 3 do 4%, bo pa še naraslo, kakor kažejo vsi znaki, kljub negotovim časom, v katerih živimo.

Kakor hitro so namreč vpoklicani novi letniki pod orožje, se že prijavlja vedno več poročnih parov. Preden stopi na bojno polje, hoče namreč vsak Londončan urediti svoje privatne stvari in poskrbeti za bodočnost. Tudi na Francoskem je razpoloženje za zakon postalo večje kakor običajno. Od vsake 100 ženinov jih nosi običajno 60 vojaško obleko.

Slovita slikarska šola (Rubens, Jordaens) je ponesla ime Anverse po vsem svetu. V protireformacijskih bojih je mesto zelo trpelo in bilo večkrat oplenjeno. Španska vojska je po svoje gospodarila v njem. Ko so Holandci zaprli prevoz preko Selde, je padlo prebivalstvo od 125.000 v letu 1460 na 37.000 v 18. stoletju. Napoleon I. je uporabil mesto za svoje oporišče proti Angležem. Ko je nastala kraljevina Belgija, se je Anversa sil-

no naglo dvignila in ugrabila velik del pomorskega prometa holandskemu Rotterdamu. V svetovni vojni se je v utrjeno mesto zahteklo 62.000 mož belgijske in angleške vojske. Premočenemu navalu Nemcev so se morali zavezniki umakniti. Mesto je padlo 8. oktobra 1914 v nemške roke, zavezniške čete so se naglo umaknile, deloma preko holandskega ozemlja, deloma k obali in dalje v južnozahodno Belgijo.

Vilvanje težkih ladijskih topov za angleško mornarico

Dvajset let že vodi usodo Kanade

Z majhnimi presledki vodita državne posle najbogatejšega angleškega imperija Kanade že dvajset let nad 70 let stari, sivolasi katoliški Francoz Raoul Dandurand ter 10 let mlajši protestant, Anglež Mackenzie King. Prvi je tihi učitelj, drugi pa bojevit govornik, podoban Churchill. Škotskega pokolenja je King lani ob obisku kraljevega para dejal kraljici Elizabeti, da sta rojaka, tako rekoč daljna sorodnika. Študiral je na najpomembnejših univerzah Amerike, postal doktor filozofije, sociologije

in narodnega gospodarstva. Je velik prijatelj Bernarda Shawa in s pokojnim Macdonaldom sta si bila zelo dobra. Nje govega sina Malcolma Macdonalda, kanejskega kolonialnega ministra Anglije, je dostikrat ujčkal na kolenih. Kot vođa liberalov je zelo priljubljen pa nič manj napadan od konservativcev.

Izven službe biva King v svojem majhnem, prijaznem podeželskem domu z ženo in tremi otroki. Igra se z lepim novofundlandcem, obdeluje zelenjavni vrt in čita filozofske spise.

Restavracija spomenika velike ljubezni

Iz Agre v Indiji so že pred leti javili, da so se na spomeniku Tadž Mahal pojavile sumljive razpoke, ki so bile tudi posledica potresov.

Tadž Mahal je prav za prav velik nagrobnik, najkrasnejši spomenik, ki ga je kdaj koli postavil mož svoji ženi. Pred 300 leti je vladal v Agri šah Džahan. Imel je več žena, ena izmed njih pa mu je bila nad vse ljuba. Ko je ta nenadoma umrla, je skrušeni mož velel postaviti iz

najlepšega belega in barvnega marmorja nagrobnik, ki naj še potomcem priča o veliki njegovi izgubljeni ljubezni. Spomenik je s kupolo dosegel višino 75 m, zidali so ga od 1629 do 1648 najboljši mohamedanski stavbeniki.

Se danes se ustavi popotnik pred nagrobnikom, kakor da bi imel pred seboj pravljčni hram. V svetlem sijaju lunine noči odseva spomenik velike ljubezni še bolj tajinstveno in oblastva se trudijo, da ga ohranijo bodočim pokolenjem.

Kako je nastala vojska USA za pomoč zaveznikom

Vstop v vojno brez pušk, topov in letal — Pretirane nade zaveznikov

Vrhovni poveljnik ameriške vojske na francoskem bojišču, general Pershing, pravi v svojih spominih, da je ameriški odbor za narodno obrambo na sestanku 10. maja 1916 ugotovil žalostno stanje vojnega materiala in municije. USA so imele tedaj 285.000 pušk, 400 poljskih topov, 150 težkih topov. Vojno ministrstvo je odločilo, naj se v tovarnah v vsej naglici izdelujejo puške tipa Enfield, ki so ga kasneje fabricirali tudi na Angleškem. Med svetovno vojno je bilo izdelanih nad dva milijona takšnih pušk. Strojnic so imele USA 1500. Kongres je izglasoval 12 milijonov dolarjev za vojsko. Artilerijske municije je bilo 65 častnikov jih je bilo le 13 sposobnih za na razpolago le za 9-urno obstreljevanje. Od pilotiranja letal. V posameznih državah je bilo 55 šolskih letal, ki pa niso bila sposobna za vojno službo. Le štiri izmed njih je komisija usposobila za vojaške namene.

Kaj so pričakovali zavezniški tedaj od USA, je razvidno iz kablograma, ki ga je poslal 24. maja 1916 predsednik francoske republike Ribot:

»V cilju sodelovanja s francoskim letalstvom želimo, da ameriška vlada sprejme naslednji program: sestavo letalskega korpusa 4500 letal, ki bi naj bila v teku leta 1918 poslana na francosko fronto. Skupno število pilotov, všteti rezervne, bi naj bilo 5000 s 50.000 mehaniki. Vsak mesec naj bi zgradile ameriške tovarne 2000 letal in 4000 motorjev. To pomeni, naj bi v šestih mesecih po-

GENERAL PERSHING

stavile USA 12.000 najmodernejših letal in 24.000 motorjev.

Postala je moški 18-letna lepota Diana Belini, ki je dospela pred dnevi v Mantovo na operacijo. V lepi poletni toaleti je šla v bolnišnico, lahek moški krog je imela na sebi, ko je kot fant spet stopila na ulico.

Pipe iz koruznega štorža kadijo lepe Američanke na letoviščih ob obali. Vsako leto prinese gospa Moda med letoviščarje kaj novega, letos je dala damam v usta koruzne pipe.

Trgovske oddelke brez postrežništva so uvedli v New Yorku za one konzumente, ki se sramujejo zbirati pred pričami, kar žele. Baje dobro neso in so ljudje pošteno plačniki vsega, kar si izbero.

Milijon let staro jajce hranijo na neki univerzi Kalifornije. Našli so ga kopalci zlata v nekem rudniku. Geologi so z rentgenizacijo ugotovili starost okamenelga jajca, ki ima še prvotno obliko ter vsebino.

113 avtomobilov je ukradel v treh letih mjuorški gangster Herald Dickson. Zdaj ga je policija spet spravila za zapore.

Tajno radijsko postajo so odkrili v Kairu in aretirali večjo skupino tujcev.

Telefonskih aparatov je na svetu 42,6 milijonov. Na začetku našega stoletja jih ni bilo niti dva milijona. Število telefonov je tedaj naraslo v našem stoletju za 2000%, število ljudi za 36%. Na vsakih 51 prebivalcev pride zdaj po en telefon.

Porok je bilo v Nemčiji lani 944.246, rodilo se je 633.078 otrok. Število porok se je v primeri z 1938. povečalo za 174.821, rojstev pa za 126.738.

Najstarejša banka na svetu, Banca di Napoli je proslavila 400-letnico ustanovitve.

Štiri sestre Mikati je poročil neki pastir v severni Italiji. Vse štiri sestre so se bile rodile v nedeljo.

Moskovska »Pravda« izhaja v 1.950.000, »Krestjanska gazeta« v 1.750.000, »Izvestija« v 1.600.000 izvodih.

— Če mi ne daste vaše hčere, bom napravil neumnost!

— Stara pesem! Vzeli si boste življenje?

— Ne! Vas bom potegnili iz tehle cuni.

To sporočilo je prepričljivo pokazalo Američanom, kako nujno pomoč potrebujejo zavezniški. Kongres se je pokazal uvidnega s tem, da je julija 1917 izglasoval 604 milijone dolarjev za oborožitev. V nekaj mesecih je morala država popraviti to, kar je več let zanemarjala, pravi Pershing.

Vojno ministrstvo je pretresalo vprašanje, kako naj bi se z ameriško vojsko čim bolj okrepile njih vrste. Francoska mislija pod vodstvom Rene Vivianija in angleška z Balfourjem na čelu sta si prizadevali, doseči dovoljenje, da bi se ameriška vojska združila z zavezniško. Maršal Joffre je računal s tem, da USA tak predlog ne bodo sprejele ter je menil, naj bi se le del ameriških čet vključil zavezniškim, da bi se dvignilo njih razpoloženje. Razen tega je prošil Joffre še za 50 tisoč ameriških mož za službo na železnici in po tovarnah.

Istočasno so zavezniški ventilirali vprašanje, kako naj bi se z ameriško vojsko čim bolj okrepile njih vrste. Francoska mislija pod vodstvom Rene Vivianija in angleška z Balfourjem na čelu sta si prizadevali, doseči dovoljenje, da bi se ameriška vojska združila z zavezniško. Maršal Joffre je računal s tem, da USA tak predlog ne bodo sprejele ter je menil, naj bi se le del ameriških čet vključil zavezniškim, da bi se dvignilo njih razpoloženje. Razen tega je prošil Joffre še za 50 tisoč ameriških mož za službo na železnici in po tovarnah.

Ameriško sodelovanje v svetovni vojni 1914—18 je bilo zelo uspešno, ovenčano s slavo in velikim junaštvom.

Ljubljana v zadnjih majniških dneh

Kar je mili majnik v svoji prvi polovici vremensko zagrešil, ko je bil tako strahno mrzel in deževen, to zdaj zlasti v teh zadnjih dneh pridno popravlja s soncem in toploto. Pričela je pritiskati celo že vročina. Zlasti v opoldanskih urah postaja zelo soparno, ko se redno pričenejo zbirati temni, težki oblaki, grozeči z nevihto, a jih kmalu razženejo živahne sape. Tako že več dni ni bilo dežja, večerji so prijetno topli, noči hladne, jutra sveža — zares lepi majniški dnevi, ko vse klije in diše.

V bohotnem cvetju in zelenju se košatijo vrtovi in livade. Trava je že visoka in gosta, obeta se dobra košnja. Vrtnarji in sadjarji pa se pritožujejo nad številnim

mrčesom in drugo golaznijo, ki je začudno ni zatrla ne dolga ostra zima, ne mrzla prva pomlad. Čuden pojav je mmo žica polžev, ki jo je opazati zlasti v zgodnjih jutranjih urah po medvrtnih cestah. Drug za drugim lazijo čez pota s svojo hišico na hrbtu; podoba je, kot bi se selil polžji narod. Ljudje pa pravijo, vse tišči zdaj v Ljubljano, celo polži.

Lepi dnevi izvajljajo tudi že kopalce, zlasti tja na lepe savske bregove pri Ježici in Tomačevem. V nedeljo, ki je bila najbolj vroč dan letošnje pomladi, je bilo tam že prav živahno. Voda je še mrzla, a sončenje je tem bolj prijetno. Čedalje več se pojavlja na ljubljanskih ulicah zagorelih obrazov.

Občni zbor Ljubljanske borze

Včeraj je bil v Ljubljani občni zbor ljubljanske borze, ki jo je vodil predsednik borznega sveta dr. Ivan Slokar. Občnemu zboru so prisostvovali tudi zastopnik bana in borzni komisar dr. Dragotin Trstenjak, načelnik trg. oddelka, zastopniki Zbornice za TOI, Zveze trgovskih združenj, Združenja trgovcev, Društva industrijalcev in veletrgovcev, Kmetijske zbornice in Trgovskega društva Merkur. Po uvodnih formalnostih je predsednik dr. Slokar obširno poročal o gospodarskem stanju ljubljanske borze, na katero so vplivali mednarodni dogodki. Kljub temu pa je bilo poslovanje

v glavnem ugodno. O borznih finančah je poročal predsednik finančnega odbora g. Ivan Gregorc. Dohodki borze so se lani povečali od 0.65 na 0.92 milijonov din. Narasli so predvsem dohodki od devizne kurtaže ter dohodki od borznega razsodišča, nekoliko pa tudi dohodki od obresti. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Ivan Slokar, za podpredsednika gg. Ivan Jelačin in Rihard Skubec, v upravni odbor pa gg. dr. Josip Basaj, inž. Vladimir Remec, Rihard Schwingler in dr. Fran Windischer.

LJUBLJANSKE KAVARNE

so dobile lične mape za svoje revije. Za kavarniške goste je zelo važno, kako se jim podajajo v kavarnah v roke revije in časopisi. Odlične ljubljanske kavarne so si te dni omislile nove mape, v katerih dajejo revije gostom na razpolago. Te mape so nad vse lične in razkošno opremljene. Mape so vezane v usnje, na notranjih straneh pa so razmešeni oglasi, ki so tiskani prvotno. Oglasne stranice so prevlečene s celuloidom, ki še posebej požiivi ves izdelek. Mape je mojstrsko vezala Nova knjigovoznica, oglasne stranice pa je tiskala Jugoslovanska tiskarna. Izdelek je priredil grafičar Gabrijel Čuden, ki se je s tem izkazal za izrednega reklamnega strokovnjaka. Lične mape ogledujejo gostje ljubljanskih kavar in z največjim zanimanjem. Tudi v tujkoprometnem pogledu je Ljubljana s temi izdelki pridobila, saj bodo tuji po tem izredno lepem grafičnem izdelku pravilno sodili izredno zmogljivost našega tiskarstva in naše grafične umetnosti ter bodo po tem vrednotili tudi vobče vso našo kulturo. Kavarnam čestitamo na lepi pridobitvi.

a Strome za naznanjanje letalskih napač bo mestni zaščitni urad spet preizkušal v četrtek, 30. maja, ob 11. dopoldne na raznih krajih mesta, na kar opozarjamo občinstvo, da se ne bo vznemirjalo.

To bo hkratu zadnja preizkušnja siren, ki jih je nabavila mestna občina.

a Obvezno cepljenje proti davici prav naglo napreduje in je mestni fizikat že cepil nad 4.000 šolskih otrok. V ponedeljek se je pričelo cepljenje tudi predšolskih otrok v prostorih mestnega fizikata v Mestnem domu, kjer bo cepljenje trajalo do 6. junija vsak dan od 9. do 11. in od 16. do 18. ure. Mestni fizikat je dobil novo cepivo, ki zahteva drugo cepljenje šele čez tri tedne po prvem cepljenju, kar naj starši upoštevajo. Opozorjamo paspel, da mora biti cepljena tudi vsa ona mladina od 2. do 10. leta, ki je davico že prebolela.

a Neznani mrtvec, ki so ga našli v ponedeljek zjutraj na železniškem tiru pod Tivoljem, je bil kmalu identificiran. Je to 21 letni Fran Černec, pekovski pomočnik iz Slov. Konjic. Šel je prostovoljno v smrt iz žalosti, ker se je lani smrtno ponesrečil tretji brat; tako je sporočil v pismu svojememu bratu, ki je uslužben v Mariboru. Ta se je na zadnje časopisno vest, skupno s sestro iz Slov. Konjic pripeljal v Ljubljano, kjer sta že na samem srebrnem pristanu, ki so jima ga pokazali na policiji, takoj spoznala, da je to prstan njunega nesrečnega brata. Pogreb ubogega mladeniča je bil včeraj popoldne na pokopališču pri Sv. Križu.

Ne pozabi naročnine!

Na trgu se tudi vse bolj pozna ugodno vreme v tem, da padajo cene. Zdaj ni več izgovorov, da nič ne raste, vedno več je domače zelenjave in 3 glavice lepe solate so že za en dinar. Na trg že prihajajo tudi domače češnje.

Ob tej delni pocenitvi na trgu so si gospodinje, ki so tako zaskrbljene, vsaj malo oddahnile, toda po drugi strani jim draginja, ki se v gotovih potrebščinah noče zaustaviti, ampak bolj in bolj narašča, povzroča tem več skrbi. Nič ne kaže, da bi se izvršila vsaj kakšna regulacija cen. Ljubljanske gospodinje zanima tudi, kako so zdaj cene kaj na mariborskem trgu, saj je Maribor veljal vedno za mesto, kjer je vse ceneje kot v Ljubljani.

Sport

Srednješolski sport

Sportni odsek PJS na I. drž. realni gimnaziji je priredil turnir v namiznem tenisu za prvenstvo zavoda in dvoboj z dijaki trgovske akademije. Tekmovanja so lepo uspela ter pokazala napredek zlasti pri realčanih, ki so proti pričakovanju premagali odlične zastopnike trgovske akademije, ki so veljali za favorite. Rezultat dvoboja je 8:7. Zelo je razočaral Vrečič (trg. ak.), ki je gladko izgubil proti Faturju (trg. ak.), čeprav je še nedavno v Ljubljani premagal juniorskega državnega prvaka. Tekme, ki jih je vodil Bačnik, so dale sledeče rezultate:

Prvenstvo realne gimnazije: 1. Moran 6b, 2. Vebke 7b, 3. Kladnik 7b.

Dvoboj: 1. Vrečič (trg. ak.) 4 točke, 2. Moran (real.) 4, 3. Vebke (real.) 4, 4. Fatur (trg. ak.) 3 točke. Ako dosežene točke posameznikov seštejemo, dobimo skupni rezultat dvoboja 8:7 za I. drž. realno gimnazijo.

PROPAGANDNI ATLETSKI MEETING V MURSKI SOBOTI

SK Mura razpisuje za nedeljo, 2. junija 1940, ob 9.30 na svojem »Stadionu Vileškega kralja Aleksandra I. Zedimitelja« v Murski Soboti propagandni atletski me-

Sokolstvo

Nastop ljubljanskega Sokola

Ljubljanski Sokol je priredil v nedeljo popoldne na svojem telovadišču prvi javni nastop telovadcev, ob navzočnosti zastopnika divizionarja br. generala Kukavičiča, zastopnika bana dr. Orla, podpredsednika mestne občine dr. Ravniharja, zastopnikov župe, ljubljanskih in okoliških sokolskih društev ter številnega vojaštva ljubljanske garnizije. Več tisoč gledalcev se je zbralo okoli telovadišča, kamor so ob zvokih sokolske koračnice z razvitim praporom prikorakale čete telovadcev. Po počastitvi državne zastave, dvignjene na jambor, je izrekel

ting s sledečimi disciplinami: tek 100 m posebej za jun. B, jun. C in senjorje, skok v višino, met diska, met kroge (vse tri discipline za senjorje in juniorje), skafeta 800x400x200x100 za senjorje, tek 1000 m za juniorje C, skok v daljino za senjorje in juniorje, skafeta 4x100 m za senjorje.

Prijave je treba poslati najkasneje do 1. junija na naslov: prof. Benedičič Tine, Murska Sobota. Prijavnine ni. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so včlanjeni v ASKJ. Pri 5. atletih v posameznih disciplinah dobijo prva dva, pri več ko 5 atletih pa prvi trije priznanice.

s Inž. Stepišnik je s svojim rezultatom v metu kladiva v Celju 51.71 m četrti najboljši atlet v tej disciplini v Evropi 1940. Pred njim so Finec Veitřita s 53.00 m ter Nemca Kein 52.49 in Blak 52.10 m.

s Vratar Gradjanskega Franjo Glaser je dobil težjo poškodbo v kolenu v tekmi Gradjanski-Jugoslavija, tako da izgleda, da za enkrat še ne bo mogel igrati. Ker je tudi Urh pri vojakih, je Gradjanski v zadregi glede vratarja. Govori se, da bo v vratih igral Hügl.

s Švicarsko nogometno prvenstvo je pokinjeno radi svetovnih dogodkov.

n Nj. Vel. kralj Peter II. je krestni botev devetemu sinu beograjskega obrtnika Aleksandra Mitroviča.

n V zagrebškem kopališču »Diana« si je v samomorilnem namenu prerezal žile na levi roki in nogah neki neznanec. Kmalu po prevozu v bolnišnico je umrl.

Sergiusz Plasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Ozrl sem se in opazil Slavika. Nekoliko v zadregi zaradi hrupnega pozdrava se je smehljaj in meril proti mizi. Zapovrstjo nam je stisnil roke. Bolek Komet ga je pričel prositi:

»Slavček! Dušica! Zapoj nam, bratec!« Zgodila se je nenavadna stvar. Ti pijani in kričavi ljudje so nenadoma utihnili in v sobi je zavladal popoln molk. Presenečena Ginta je odprla vrata iz sedne sobe ter jih spet zaprla, ko se je prepričala, da je vse v najlepšem redu.

Slavik je stal nekaj trenutkov nepremično sredi sobe, potem pa je zapel z nežnim glasom pesem tihotapcev:

Odšli so zdaj fantje za delom,
dekleta se kiso drže,
in vedno le mislijo eno:
če kdaj še povrnejo se?

Slavik je dvignil oči. Njegov glas je zvenel žalostno in tužno. Čutil sem, kako mi bežijo čez hrbet in tilnik mravljinčci. V sobi sem videl zgolj čudovite Slavikove oči. In s slehernim živcem sem dojemal žalostni zvok pesmi.

Ko je Slavik prenehal peti, so vsi dolgo molčali. Ozrl sem se na Mamuta in opazil, da polzijo po njegovih sivih kot iz kama izklesanih licih debele solze. Nato sem zaslišal Kriso:

»To vam je junak!«
»Slavček dragil!« je Bolek Komet iztegnil roke proti njemu in moledoval:
»Poj, dušica! Poj še! Poj!«
»Pustite ga počivati!« je rekel Lord.

»Igraj!« se je obrnil k Tondi, »igray za izpremembo valček!«

Tonda je zaigral valček, Lord pa je medtem posadi. Slavika za mizo ter ga jel napajati z vodko. Opazoval sem tihotapca. Imel je otroško oči. Na ustnicah mu je igral rahel smehljaj. Zdel se mi je kot preoblečen kraljevič in ne kot tihotapec.

Potem je zapel Slavik neko drugo mejaško pesem, nekoliko veselejšo.

»Pravim vam, fantje, če se pošteno ne napijem, mi poči srce!« je dejal Komet, ko je Slavik odpel pesem.

»Tako je!« je pritrdil Lord in nallil kozarce.

Potem sem opazil, kako je Mamut izvlekel iz žepa dvajset dolarski bankovec ter ga stiskal Slaviku v dlan. Ta je začudeno pogledal bankovec ter ga vrgel na mizo.

»Kaj vendar počneš? Zakaj? Nočem... Ne bom pel!«

Mamut se je stežka dvignil s stola, vzel bankovec ter ga dal harmonikarju. Tonda ga je malomarno vtaknil v žep, ne da bi se zahvalil. Zanj je bilo to brez

pomena. Igral bi tudi brez plačila. Poglavito je, da se razlega po sobi smeh in tršč in da je vodka v kozarcih... Jožef je nameraval k svojemu kupcu, pa me je vprašal:

»Boš našel sam domov?«
»Zakaj ne? Našel bom.«
»Prav. Ne bodi v skrbeh, vse sem plačal!«

Trofida se je poskovil in odšel iz našega »salona«.

Zabava pa se je nadaljevala. Prijan sem bil, vroče in prijetno mi je bilo. Pil sem, jedel, se smejal in poslušal Slavikove pesmi in harmoniko. Ne spominjam se, kdaj sem odšel iz Gintinega »salona«.

Zložno sem se opotekal po ulici. Korak za korakom sem tical v redkem blatu. Nenadoma sem zaslišal krik. Nekaj korakov pred seboj sem opazil gručo ljudi, ki se je prerivala v snopu svetlobe, ki je padala skozi okno občestne hiše. Trije moški so pretepali četrtega, ki se je ves povaljan v blatu branil z zadnjimi silami. V prvega sem se zaletel z bokom in ga podrl, drugega sem udaril s pestjo v obraz, da se je opotekel in sesedel v blato. Tretji se je vrgel name; pijan je bil. Pričel me je tiščati k tlom. S pestjo sem ga tolkel po glavi. Izpustil me je. Skočil sem kvišku ter se pripravljaj na nov napad. Nenadoma pa sem pričel bruhati. Čutil sem, kako me nekdo vodi za roko. Bil je možakar, ki sem mu priskočil na pomoč. Nekaj me je vprašal, a ga nisem razumel...

Spominjam se, kako mi je nekdo otiral z mokro brisačo obraz... Zjutraj sem se

prebudil v tuji sobi. Začudil sem se. In sem glasno poklical:

»Ali je kdo tukaj?«

Med vrati se je prikazala smešna, okrogla glava.

»Zelo pijan ste bit včeraj. Niste me razumeli.« je rekel neznan žid in pristopil k meni.

»In zakaj sem sedaj tukaj?«

»Pripeljal sem vas sem. Tuj ste mi in ne poznam vas. Sinoči so me hoteli ti razbojniki ubiti, toda vi ste me rešili.«

»Stanujem pri Trofidi.«

»Torej ste Jožefov tovariš?«

»Da.«

»Ta vam je pošteniak! Zlat človek! Ah! Ime mi je Josifek, tole pa je moje stanovanje!«

Šlo mi je na smeh, ko sem opazoval zares smešne Židove kretnje. Ko sem se oblekel, me je Josifek povabil, naj z njim zajtrkujem. Moral sem sprejeti. Josifek je postavil na mizo steklenico žganja, iz omare pa je prinesel ribjo žolico. Potem je prišla iz kuhinje njegova žena, mlada in zelo lepa Židinja, z dečkom v naročju. Prisedia je za mizo. Pričel sem z njima govoriti. Tudi Josifekova žena se mi je zahvalila za pomoč, ki sem jo bil izkazal njenemu možu.

»In za kaj je vendar šlo?«

»Kvartali smo. Obral sem jih. Toda nisem goljufal,« mi je pojasnjeval. »Oni pa so mi hoteli vzeti denar. Če bi bili trezni, bi tega ne storili. In takole bi me lahko ubili!«

(Dalje.)

Drobne novice

IZ ŽIVLJENJA ZAGREBSKIH SLOVENCEV

V nedeljo, 19. maja t. l., je na običnem zboru slovenskega društva »Narodni dom« v Zagrebu bil soglasno izvoljen za predsednika g. Hinko Nučič, prvak drame Hrv. nar. gledališča v Zagrebu. Poleg njega so bili izbrani še: v upravni odbor: ga. Zorkova, Ema Trampuš, gg. Miško Dvornik, dr. Josip Sedej, Mišo Korošec, Dušan Potočnič, Avgust Turk, Nace Košak, Franjo Štrukelj, Franjo Drašler, Ivan Malgaj, Albin Ravnihar, Franjo Mihelin, Milan Kolar, Martin Butina, Franjo Drašler, Rudolf Rožanc, inž. Jože Žener, inž. Marcel Zorja; nadzorni odbor: gg. Viljem Bizjak, prof. dr. Boris Zarnik, prof. Drago Korbar, Matija Nadižar; razsodišče: gg. dr. Alojz Gradnik, Matej Jugović in Josip Obad.

Po izvolitvi je novi predsednik g. Hinko Nučič v svojem govoru med drugim poudaril, da mora biti delo društva v skladu z idejnimi smernicami jugoslavije, prežeto z ljubeznijo do ožje domovine Slovenije, a ravno tako do sedanje domovine Hrvaške. Naloga novega odbora je, da deluje na zblizanju Hrvatov in Slovencev, kakor tudi na močnejšem medsebojnem spoznavanju kulturnih dobrin obeh narodov. V Zagrebu je v tem smislu

doseglo že lepe uspehe Slov. prosvetno društvo, ki je bilo v ta namen ustanovljeno že leta 1927. Da se bo ta zamisel mogla uresničiti, je želja novega predsednika, da v društvo pristopijo vsi zagrebški Slovenci in da složno in s skupnimi močmi pripomorejo k boljši bodočnosti in napredku društva »Narodni Dom«. Odbor je izvoljen pod geslom »Delovni odbore. V tem je manifestirana resna volja do dela in društvo s pravico pričakuje pomoč in razumevanje vseh zagrebških Slovencev in sploh vse slovenske javnosti.

Novi predsednik g. Hinko Nučič uživa kakor med Slovenci tako tudi med Hrvati splošno priljubljenost in spoštovanje, pa so s tem podani najlepši pogoji, da bo gornji program izvršen in da tako zagrebški Slovenci postanejo aktivna vez med obema narodoma. Zavedati se morajo svoje odgovornosti in naloge napram svojemu in hrvaškemu narodu, ki je ob modri politiki svojih voditeljev, v vztrajni borbi za demokratska načela, enakopravnost, pravico in svobodo dosegel uspehe, katerim se morajo diviti in se jih veseliti vsi pošteti in zavedni Slovenci.

o Utopljenec v Muri. Pri Murinem ro-kavu Bukovsku v vasi Krogu so našli utop-

ljenca 35 letnega Alojzija Nekrepa iz Sladkega vrha. Sodijo, da ga je prijel krč, ko je hotel preplavati reko.

o Na beograjski univerzi je bila promovirana za doktorja medicine gđ. Tatjana Zalokarjeva iz Ljubljane.

o V slovenjgraški bolnišnici sta umrla 27 letni posestnik Knez Kristijan iz Sv. Primoža pri Vuzenici in 12 letni sin kovača Marovšek Viljem iz Podgorja pri Slovenjem Gradcu.

o Težka nesreča v gozdu. Pred dnevi se je ponesrečil v zapeškem gozdu 51 letni kočar Juvan Anton. Ponesrečenec je odšel rano zjutraj na delo čistiti plohe. Popoldne se mu je iz neznanega vzroka spodrsnilo, v tem pa mu je zgrmel ploh na nogo in mu jo zlomil. Ponesrečenca so takoj prepeljali v slovenjgraško bolnišnico.

n Niža šola vojne akademije bo sprejela letos 650 gojencev. Rok za vlaganje prošnje je do 10. avgusta 1940, oziroma do 5. septembra za one dijake, ki bodo polagali višji tečajni izpit v avgustu. — Letalska akademija v Pančevu pa bo sprejela 100 gojencev, prošnje se sprejemajo do 15. avgusta. Podrobnosti razpisov so v »Sl. vojnem listu« št. 19, ki je na vpogled na orožniških postajah in vojnih okrožjih.

n Ni ga hotel za zeta. V vasi Retkovec pri Vinkovcih je kmet Anton Živković s tremi udarci s sekuro po glavi ubil spečega 20 letnega Mato Ivakovića, s katerim je imela njegova hčerka kljub njegovi prepovedi ljubavno razmerje. Mladeničevi sorodniki so ga spoznali, ko je hotel zbežati. Orožniki so ga aretirali.

n Staro granato je našel, ko je pasel živino, 10 letni Djordje Jakšić v vasi Kuli v bližini Sarajeva. Ko se je z granato igral, je eksplodirala ter ga ubila, njegovega tovariša pa težko ranila.

Ptuj

p Stavka stavbinskih delavcev. Kot drugod so tudi ptujski stavbinski delavci pričeli mezdno gibanje. Včeraj so zapustili dela na vseh stavbah in se izrekli enodušno za stavko, le delavci na regulaciji Drave še včeraj niso zapustili dela. V Ptuj stavka okrog 100 stavbinskih delavcev, da si izboljšajo svoj neznosen socialni položaj.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Resignacija«. Ljubavna drama klavirskega virtuozna in male natakariče.

p Z motociklom se je ponesrečil na Ljubotomski cesti Gracer Alojz. Zaletel se je v kup gramoza.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. malmanjša pristojbina za to oglasje, le din 5.—. Družbe, preključni, dopisovanja in ženitovanjski oglasji din 1.— po besedi. Malmanjši znesek za to oglasje je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma za le vpisati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

KAN C

KAM, KJE?

VINOČOČ TRAFENK
prej Viher odprt, najlepša iz-
letna točka mimo Wolfzeta
na Grič. 3755-1

HALOI HALOI
Vsi, ki hočete dobro vince
piti, morate vsako nedeljo v
novó otvóreno gostilno v
Novi vasi priti. Se priporoča
M. Škerbot, gostilničarka
(prej Lešnik). 3752-1

SLUŽBO DOBI

Iščem prvovrstnega
KROJASKEGA POMOČNIKA
za velike komade. »Elegan-
ce«, Maribor, Meljska 2. 3757-2

POSTREŽNICA SE IŠČE
za takojšnji nastop. Naslov v
ogl. odd. »Večernika«. 3756-2

DVA MLINARSKA POMOČ-
NIKA
sprejme za takoj valjčni mlin
Petek Jožef, Trate, Marija
Snežna. 3751-2

Zlato in srebro,

briljante, zastavljajne listke
išče nujno za nakup

M. Igerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

PERFEKTA KUJARICA
ki obavi tudi druga domača
dela (zraven postrežnice) se
išče. Gizi Auš, Maribor
Strossmajerjeva 28-II. 3775-2

Sprejem mladega zdravega
MIZARKEGA POMOČNIKA
stavbenega za stalno. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 3780-2

SLUŽBO IŠČE

BRIVSKI POMOČNIK
Hrvat, išče dobro mesto v
boljši delavnici. Pismene po-
nudbe na ogl. odd. »Večerni-
ka« pod »Brivec«. 3741-3

INTELEKTUALEC
išče namoščjenja. Ponudbe na
ogl. odd. »Večernika« pod
»Rešen«. 3774-3

Continental

na ugodne mesečne obroke
IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

STANOVANJE ODDA
Odda se v najem s 1. julijem
lepo
TRISOBNNO STANOVANJE
na vogalu Slovenske in Go-
sposke ulici v 2. nadstropju.
Naslov v ogl. odd. 3743-5

Malo
ENOSOBNO STANOVANJE
se takoj odda. Koroška c. 27.
3744-5

Lepo
ENOSOBNO STANOVANJE
se odda s 1. julijem, Koroška
cesta 27. 3745-5

STANOVANJE
soba in kuhinja ter soba s
štedilnikom se odda v najem
s 1. 6. Studenci, Jurčičeva
ul. 95. 3726-5

STANOVANJE
soba in kabinet, se odda. Ko-
sarjeva 38. 3762-5

STANOVANJE
lepa soba in kuhinja se odda
s 1. julijem. Praprotnikova
ul. 16. 3746-5

DVOBNO STANOVANJE
sohčno, se takoj odda. Tabor
ska 22. 3770-5

SPOMNITE SE CMD!
ŠIRITE »VEČERNIK«!

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

OPREMLJENA SOBA
z uporabo kopalnice eni ali
dvema osebama se odda. —
Kralja Petra trg 1-II, desno.
3773-8

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhomom se odda.
Gregorčičeva 8-II. 3772-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

PREHRANA

Sprejmeta se
DVE GOSPODIČNI
v popolno oskrbo. Jagodič.
Koroška c. 47-II. 3766-7

SOBO ODDA

SONČNA SEPAR. SOBA
se odda. Aleksandrova c. 12.
dvoriščno poslopje. prve nad-
stropje. 3768-8

ODDA SE SOBA
dvema gospodoma z vso
oskrbo. Meljska c. 31-I, des-
no. 3765-8

ODDAM OPREMLJ. SOBO
gospodični s 1. junijem. Wil-
denrainerjeva ul. 17-I. 3764-8

ODDAM OPREMLJ. SOBO
gospodu, Koroška c. 41. 3763-8

OPREMLJENA SOBA
se odda za 120 din. Vrban-
ska 2. 3761-8

SOBA
lepo opremljena s posebnim
vhodom, ob parku, mirna,
sončna in čista se takoj od-
da. Vrazova ul. 6-III, levo. 3759-8

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Vojašniški trg 5. 3758-8

OPREMLJENA SOBA
z uporabo kopalnice eni ali
dvema osebama se odda. —
Kralja Petra trg 1-II, desno. 3773-8

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhomom se odda.
Gregorčičeva 8-II. 3772-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

MEBLIRANA SOBA
s prostim vhomom se takoj
odd. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3771-8

kjer

JE KONKURENCA
tudi Vi ne smete izostati!

SOBO IŠČE

Soliden gospod
IŠČE OPREMLJENO SOBO
Ponudbe na ogl. odd. »Več-
ernika« pod »Junij«. 3753-9

OPREMLJEN KABINET
strogo sepařiran, za 1. julij
išče boljša gospodična. Po-
nudbe na ogl. odd. »Večerni-
ka« pod »Simpatična«. 3750-9

POSEST

Na prodaj
HIŠA, MANJŠI GRADIČ
3 stanovanja z vsem pribor-
om, vse v dobrem stanju, 2
orala nji in sadonosnika itd.
Oddaljeno 5 minut od sedeža
sreskega načelstva, drugih
državnih uradov, železniške
postaje in glavne ceste. Kra-
sen razgled. Pojasnila daje
Habjan Ivan, Šmarje pr Jel-
šah. 3708-11

KUPIM PARCELO
v okolici ali pa v mestu. Po-
nudbe na ogl. odd. »Večerni-
ka« pod »Takoj«. 3767-11

Proda se
MALO POSESTVO
ob glavni cesti za din 10.500.
Vprašati pri Ivan Granda, lon
čar, Rače. 3749-11

MODERNI VOZIČKI

po vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Kocelja 4

OBRT - TRGOVINA
ZA SLIKARSKA IN
PLESKARSKA DELA
se priporoča po najnižjih ce-
nah Jurij Juteršnik, Sodna uli-
ca 15. 3552-13

NAHRBTNIKE
v veliki izbiri nudi Ivan Kra-
vos, Aleksandrova 13. 3696-13

DAMSKO-MOŠKI FRIZER-
SKI SALON
novo urejen, dobro vpeljan,
na zelo prometni točki mesta
naprodaj. Ponudbe na ogl.
odd. »Večernika« pod »Go-
vina 35. — Eksistenca«. 3776-13

VOZILA

ŠPORTNI VOZIČEK
dobro ohranjen, poceni pro-
dam, Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 3748-22

OTROŠKI VOZIČEK
moderen, dobro ohranjen,
prodaj takoj. Naslov v ogl.
odd. »Večernika«. 3747-22

ŽENSKI KOTIČEK

POSTELJNE ODEJE
samo z belo vato, močno pre-
šite, posteljno perilo, zglatvni
ki, tuhne, koe, madrace, in-
leti, puh in perje po najnižji
ceni, A. Štuhec, Maribor, Stol
na ul. 5. 3328-18

MODRČKI
siezniški, rokavice, nogavice,
damsko perilo najceneje pri
Š Keiš-u, Stolina 1. 11406-18

DENAR

Hranilne knjižice
vrednostne papirje
kupujemo
stalno in po najvišjih cenah
in takojšnjem plačilu
RUDOLF ZORE
Ljubljana, Gledališka ulica 12

DRUŽABNIKA
išče vpeljana protokolirana
trgovina z vinom. Sodelova-
nje zaželeno. Ponudbe na
ogl. odd. »Večernika« pod
»Vložim 100.000«. 3688-12

GRADIVO

Vse vrste
ZIDNE in STREŠNE OPEKE
iz nove produkcije 1940 lahko
vsak čas dobavlja Opekarna
Lajtersberg, Košaki pri Ma-
riboru. Telefon 2018, 3769-15

Za vse izolacije proti vodi in vlagi

„BETONIT“

Zahtevajte navodila pri „BETONIT“, ke-
mični izdelki za gradbeno industrijo —
Maribor, Vojašniški trg 2 in Valvazorjeva 30

Pozor!

Pozor!

**Pisarniške
potreščine**

U KNJIGARNI TISKO-
VNE ZADRUGE U
MARIBORU, ALE-
KSANDROVA C. 13
TELEFON 25-45

Pozor!

Pozor!

Damski poletni čevlji
od 120.—160.—

Jaredna priložnost!

Hotel Zamore, Gosposka 30
Oglejte si stransko izložbo!